

BACH, BEYONCÉ JA PUTKIRADIO

Museokävijöiden musiikkimakua testaamassa

SISÄLLYS

1	Johdanto	3
	Yleisö mukana musiikinäyttelyssä	3
	Musiikkimakutesti	3
2	Vastaajien taustatiedot	6
3	Kaksi kappaletta ylitse muiden	8
4	Ikä ja musiikkimaku	10
5	Koulutus ja musiikkimaku	12
6	Asuinpaikka ja musiikkimaku	14
7	Kuuntelun kesto ja musiikkimaku	15
8	Ryhmittelyanalyysin kertomaa	17
9	Makuprofiilit vievät syvemmälle	19
10	Vastaajien kommentit	22
	Musiikinäytteiden määrä ja laatu	23
	Kolmiportaisen arvosteluasteikon jyrkkyys.....	25
	Makuryhmien sisältö ja nimitykset	26
11	Lopuksi	28
	Lähteet	30
	Kirjoittajat	30
	Liite 1 Musiikinlajit ja näytteet sekä niiden luonnehdinnat	31
	Liite 2 Taustatietoja vastaajista	32
	Liite 3 Miesten ja naisten inhokit (N=10 825).....	34
	Liite 4 Mahtavaa musiikkia koulutusasteen mukaan (N=10 825)	35
	Liite 5 Mahtavaa musiikkia asuinpaikan mukaan (N=10 689)	36
	Liite 6 Musiikkimakuprofiilit.....	37
	Liite 7 Musiikinlajimieltymysten keskinäiset yhteydet makuprofiilien perusteella.....	46

1 JOHDANTO

Helsingin kaupunginmuseon vuosia valmisteleva Musiikkia! Kaupungin soivat muistot -näyttely Hakasalmen huvilassa avautui maaliskuussa 2015 ja jatkui helmikuun 2017 loppuun. Musiikkia!-näyttely avasi uusia uria musiikin historian esittelyssä kertomalla soitinten, säveltäjien ja muusikoiden sijaan tavallisten ihmisten musiikkimuistoista tekemättä eroa klassisen ja populaarimusiikin välillä.

Yleisö mukana musiikinäyttelyssä

Yleisö otettiin mukaan näyttelyn tekemiseen, koska nostalgisten esineiden ja valokuvien rinnalle haluttiin vahvasti esille nyky-Helsingin vireä ja moni-ilmeinen musiikkikulttuuri. Tätä varten Musiikkia!-näyttelyn monivuotisiin valmisteluihin liittyi laajoja kuvaus- ja aineistonkeruuhankkeita, joiden kautta musiikin harrastajat saattoivat osallistua näyttelyn tekemiseen. Faniien tapoja tallennettiin sinfoniakonsertissa, jazzklubilla, viisivalvojisissa, Tuska- ja Flow-festivaaleilla. Malmilla tutustuttiin musiikkiopiston oppilaisiin vauvamuskarista rumpaliteiniin. Kuoroilta kerättiin ryhmäkuvia ja rintamerkkejä. Ihmiset kertoivat museolle sekä ihanimpia ja kamalimpia musiikkimuistojaan että soittotuntimuistojaan.

Yleisön osallistaminen oli tärkeää myös itse näyttelyssä. Sen jokainen huone oli visuaalisesti omaleimainen kokonaisuus, ja matka niiden halki oli värikäs yllätysten sarja. Musiikki soi totta kai eri puolilla näyttelyä, mutta nykyaikaisessa museossa kävijä voi tehdä muutakin kuin katsella ja kuunnella. Vanhanajan luokkahuoneen koululaulupelissä sai palata koulun laulukokeiden mielipiteitä jakaviin muistoihin ja kenties ottaa revanssin. Suositussa historiallisessa tanssikoulussa oli mahdollista opetella muotitansseja 1500-luvun galliardista 1990-luvun hiphopiin.

Musiikkimakutesti

Musiikkia!-näyttelyssä oli myös runsaasti interaktiivista sisältöä kosketusnäytöillä: näyttelyn antia syventäviä tekstejä, kuvia ja musiikinäytteitä. Kahdella kosketusnäytöllä kävijöille oli tarjolla peli, jonka tarkoitus oli aktivoida ja herättää mielenkiintoa näyttelyn aiheisiin leikin kautta. Yksi peli kannusti arvaamaan kuvia ja musiikinäytteitä yhdistelemällä, mitä musiikkia ihmiset kadulla kuuntelevat kuulokkeistaan.

Toinen peli oli musiikkimakutesti, joka innosti kävijöitä heti näyttelyn alussa tutustumaan itseensä musiikkikuluttajana. Jo ideointivaiheesta lähtien musiikkimakutestillä haluttiin myös koota tutkimusaineistoa, joten peliä alettiin suunnitella Helsingin kaupunginmuseon ja Helsingin kaupungin tietokeskuksen yhteistyönä vuonna 2013. Testin tavoitteiden ja toimintaperiaatteen kirkastuttua alettiin pohtia, mitkä musiikinlajit nostaisivat makujen erot selvimmiksi esiin. Aiemman tutkimuksen pohjalta – ja pitkän väittelyn jälkeen – päädyttiin lopulta kuuteentoista musiikinlajiin. Musiikin voi toki jakaa lukemattomiin

hienojakoiisiin tyyleihin, mutta musiikinäytteiden määrä ja kesto haluttiin pitää rajallisena, jotta museokävijä jaksaisi tehdä testin loppuun näyttelyvierailun aikana.

Musiikinlajien valinnan jälkeen seuraava haaste oli valita kustakin noin minuutin pituinen näyte, joka olisi lajinsa tyypillinen mutta ei liian helposti tunnistettava esimerkki. Tällä pyrittiin torjumaan mahdollisen lempi- tai inhokkiartistin tai -kappaleen vaikutus tuloksiin. Kuten arvata saattaa, kappaleiden valinta ei ollut helppoa eikä lopputulos ollut suinkaan kiistaton, saati ainoa mahdollinen (vastaajien kommentteja käsitellään luvussa 10). Liitteessä 1 on kunkin kappaleen tarkemmat kuvaukset.

Taulukko 1. Musiikinäytteet, musiikin lajit ja testissä käytetyt makuryhmät

NÄYTE	TYyli	MAKURYHMÄ
Olavi Virta: <i>Yön kulkija</i>	Vanha kotimainen tanssimusiikki	Perinteinen
Creedence Clearwater Revival: <i>Travelin Band</i>	Rock	Rockhenkinen
Helsingin pitäjän spelarit: <i>Oskarín polkka</i>	Suomalainen kansanmusiikki	Perinteinen
Beyoncé: <i>Single Ladies</i>	R´n´B, "soittolistamusiikki"	Moderni populaari
John Coltrane: <i>Countdown</i>	Uusi jazz	Korkeakulttuurinen
J. C. Bach: Oboekonsertto F-duuri, T291: <i>1. Andante</i>	Klassinen musiikki	Korkeakulttuurinen
Ville Kalliosta feat. Davo, Petos, Puppa J: <i>Se mitä puhutaan lujaa</i>	Rap	Moderni populaari
Sly and the Family Stone: <i>Underdog</i>	Vanha funk, soul, disko	Rockhenkinen
Rachid Taha: <i>Ya rajah</i>	Maailmanmusiikki, etno	Korkeakulttuurinen
Anne Mattila: <i>Kaipuuni on uskomaton</i>	Kotimainen iskelmä	Perinteinen
G. Rossini: <i>Bel raggio lusínghier</i> oopperasta <i>Semiramide</i>	Ooppera	Korkeakulttuurinen
Kreator: <i>Civilization Collapse</i>	Heavy metal	Rockhenkinen
Norman DJ: <i>Go Back</i>	Tekno, house, elektro	Moderni populaari
New Orleans Rhythm Kings: <i>Jazz Me Blues</i>	Vanha jazz	Perinteinen
Magnus Lindberg: <i>Engine</i>	Moderni klassinen musiikki	Korkeakulttuurinen
Verenpisara: <i>Suunta</i>	Suomi-rock	Rockhenkinen

Musiikkimakutestin visuaalinen asu kosketusnäytöllä jäljitteli vanhaa putkiradiota, ja testin tekemisen oli tarkoitus muistuttaa radion kanavien selaamista, mitä korostettiin tehostein. Kävijän käynnistettyä testin musiikinäytteet soivat nimettöminä satunnaisessa järjestyksessä. Kuuntelija pääsi seuraavaan näytteeseen – eli seuraavalle "kanavalle" – arvioimalla kunkin näytteen kolmiportaisella asteikolla, joka oli esitetty sanallisina reaktioina "kanavan" musiikkiin. Peli oli ohjelmoitu painottamaan vastaukset arvosanoilla 5, 3 ja 0, jotka eivät näkyneet käyttäjälle pelin aikana.

Mahtavaa musiikkia!	5
No, kyllä tuotakin kuuntelee	3
Hyi, heti toiselle kanavalle!	0

Testin käyttäjälle näkyvän tuloksen laskemista ja visuaalista esittämistä varten musiikki-näytteet luokiteltiin neljään makuryhmään:

- Korkeakulttuurinen
- Perinteinen
- Rockhenkinen
- Moderni populaari

Makuryhmät perustuivat musiikkisosiologisiin makututkimuksiin (Purhonen 2014, Alasuutari 2009, Keskinen 1994).

Testi laski kullekin makuryhmälle kertyneet pisteet yhteen. Tulos esitettiin pelaajalle graafisesti, jolloin kunkin makuryhmän osuus omassa maussa näkyi. Pelaaja sai testin lopussa halutessaan tietää kappaleiden nimet, makuryhmät sekä antamansa pisteet. Lisäksi tarjottiin mahdollisuus kommentoida tuloksen osuvuutta.

Musiikkimakutesti saattoi laskea vastaajalle esimerkiksi tällaisen tuloksen.

Musiikkimakusi on		Pisteitä
Korkeakulttuurinen	0+5+3+5+3	16
Perinteinen	3+5+0+3	11
Rockhenkinen	3+0+0+3	6
Moderni populaari	3+0+0	3

Testi laski kunkin makuryhmän yhteispisteet ja ilmoitti pelaajan musiikkimaun vastaavan parhaiten niitä ryhmiä, joissa pistemäärä ylitti 10. Jos pisteraja ylittyi vähintään kolmessa makuryhmässä tai viiden pisteen arvosanoja esiintyi niin ikään ainakin kolmessa makuryhmässä, testi ilmoitti pelaajan olevan ”kaikkiruokainen”.

Osa vastaajista suhtautui kriittisesti saamiinsa luonnehdintoihin, mutta määrittely ”kaikkiruokainen” pelasti osin tilanteen. Tätä käsitellään laajemmin luvussa 10.

Taustamuuttujina testissä olivat vastaajan sukupuoli, ikä (yhdeksän ikäryhmää), kieli (vastauskielinä suomi, ruotsi ja englanti), koulutus (perusaste, keskiaste, alempi korkea-aste, ylempi korkea-aste), asuinpaikka (Helsinki, muu pääkaupunkiseutu, muu kaupunki, taajama, maaseutu, Suomen ulkopuolella) sekä postinumero. Vastaajien taustatiedot on esitetty liitteessä 2.

Kaikkien loppuun asti tehtyjen makutestien kappalekohtaiset pistemäärät ja vastaajien taustatiedot tallennettiin. Lisäksi mitattiin kuhunkin vastaukseen kulunut aika, minkä oletettiin heijastavan maun varmuutta, toisaalta mielihyvää mieluisasta musiikista, toisaalta vastenmielisen musiikin herättämää torjuntaa. Tästä kerrotaan lisää luvussa 7.

2 VASTAAJIEN TAUSTATIEDOT

Ensimmäisen puolen vuoden aikana maalikuusta elokuuhun 2015 Hakasalmen huvilassa vieraili yli 20 000 kävijää. Tuona aikana musiikkimakutestin teki 1 634 kävijää. Tämän aineiston pohjalta lasketut tulokset esiteltiin Helsingin kaupungin tietokeskuksen Quarterly-lehdessä 3/2015 (Keskinen & Jäppinen 2015). www.kvartti.fi/en/articles/bach-beyonce-examining-musical-preferences-helsinki

Näyttely sulkeutui helmikuun lopussa 2017, ja kävijöitä kertyi kaikkiaan 91 300. Kahden vuoden aikana musiikkimakuaan testasi 10 825 museokävijää.

Mahtavasti, visuaalisesti kiinnostavasti ja iloisen kevyesti toteutettu testi. Tulosten oli kuvaava, odotan innolla laajempia analyysieja aineistosta.

Kuten monissa muissakin kulttuurikyselyissä myös musiikkimakutestiin vastaajissa oli naisienemmäisyys – vastaajista kaksi kolmesta oli naisia (7 068/3 757). Liite 2, kuvio 1.

Eniten vastaajia oli ikäryhmässä 25–34-vuotiaat ja vähiten yli 75-vuotiaita. Tasaisin sukupuolijakauma oli kaikkein nuorimmassa ja toisaalta vanhimmassa ikäryhmässä (liite 2, kuvio 1). Aineistossa oli varsin paljon myös lapsia ja nuoria, joten tarjolla oli herkullinen tilaisuus tutkia kaiken ikäisten musiikkimakua.

Taulukko 2. Musiikkimakutestiin vastanneet sukupuolen ja iän mukaan

Ikäryhmät	Mies	Nainen	Yhteensä
<i>Kaikki</i>	<i>3 757</i>	<i>7 068</i>	<i>10 825</i>
7-12	471	553	1 024
13-17	362	595	957
18-24	320	690	1 010
25-34	654	1 147	1 801
35-44	511	890	1 401
45-54	522	1 164	1 686
55-64	513	1 200	1 713
65-74	305	705	1 010
75-	99	124	223

Musiikkimakutestin täyttäjistä kolme neljästä (76 %) oli kotoisin pääkaupunkiseudulta. Postinumeron perusteella espoolaisia ja vantaalaisia oli käynyt Hakasalmen huvilassa saman verran. Ulkomaalaisia vastaajia oli lähes tuhat. Vastausvaihtoehto taajama oli vähän käytetty ja osin vaikeatulkintainen. Postinumeron perusteella heissä oli niin kaupungeissa kuin maaseudulla asuvia.

Testin täytti suomen kielellä 9 096 vastaajaa (84 %), englanniksi 1 384 (13 %) ja ruotsiksi 345 (3 %). Ulkomailla asuvista (N=965) vastasi englanniksi 733 henkilöä eli kolme neljästä.

Taulukko 3. Musiikkimakutestiin vastanneitten asuinpaikka (N=10 825)

Asuinpaikka	N	%
Helsinki	6 313	58,3
Espoo, Vantaa, Kauniainen	1 902	17,6
Muu Suomen kaupunki	1 171	10,8
Ulkomailla	965	8,9
Maaseutu	338	3,1
Taajama	136	1,3
<i>Yhteensä</i>	<i>10 825</i>	<i>100,0</i>

Vastaajien koulutustaso oli melko korkea. Etenkin ylemmän korkeakouluasteen suorittaneiden osuus vastanneissa korostuu, ja varsinkin miehissä. Vain perusasteen tutkinnon suorittaneet ovat valtaosaltaan 12-17-vuotiaita. Ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneita oli erityisen paljon (47 %) ulkomaisissa museokävijöissä (liite 2, taulukko 3).

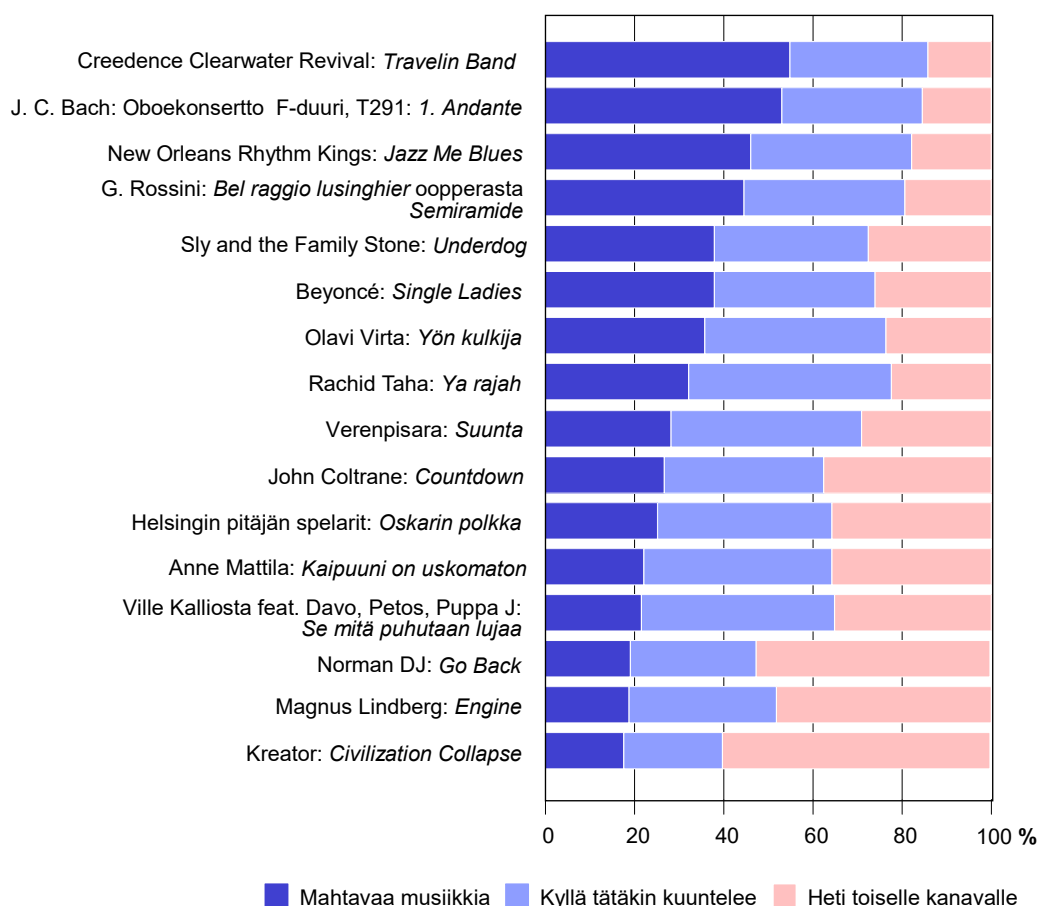
Taulukko 4. Vastaajien koulutustausta sukupuolen mukaan

	Koulutusaste, %				%	n
	Perusaste	Keskiaste	Alempi korkea-aste	Ylempi korkea-aste		
<i>Kaikki</i>	<i>18,5</i>	<i>22,0</i>	<i>25,9</i>	<i>33,6</i>	<i>100</i>	<i>10 825</i>
Mies	22,8	21,5	22,0	33,6	100	3 757
Nainen	16,2	22,3	27,9	33,6	100	7 068

3 KAKSI KAPPALETTA YLITSE MUIDEN

Ensimmäinen lopullista tutkimusaineistoa kuvaava havainto oli, että kevään 2015 reilun 1 600 vastaajan näyte edusti varsin hyvin lopullista aineistoa. Kuvion 1 mukainen kappaleiden järjestys saatiin jo ensimmäisen puolen vuoden kävijöiden näytteestä.

Kuvio 1. Musiikkikappaleet pitämisen mukaisessa järjestyksessä (N=10 825)

Lopullisesta aineistosta hahmottuu kaksi selvää suursuosikkoa: perinteinen rock (CCR) ja helposti kuunneltava klassinen saavat yli 50 prosentin suosion. Niistä on tullut jonkinlaista pienimmän yhteisen nimittäjän musiikkia, jota voivat kuunnella mahdollisimman monet. Tuloksessa voi nähdä myös museossa kerätyn nais- ja korkeakouluvaltaisen vastaajajoukon vinoutuneisuutta, koska muissa tutkimuksissa rockin ja klassisen vastakkaisuus on näkyvämpää.

Samoin yli 50 prosentin inhokkeja nousee esiin kaksi: heavy metal ja elektroninen musiikki. Lähes samaan yltää modernin klassisen näyte. Jo heavy metalia edustavaa Kreatorin biisiä valitessa tiedettiin, että se jakaa voimakkaasti testattavia, ja näin myös kävi.

Vastausvaihtoehdon ”Kyllä tätäkin kuuntelee” valinneiden melko tasaista osuutta voidaan tulkita monesta näkökulmasta. Ensinnäkin se kertoo, että vastaajat olivat aika kaikkiruokaisia. Tuloksen voi tulkita niinkin, että musiikki ei enää välttämättä herätä kovin vahvoja intohimoja suuntaan taikka toiseen, paria kolmea musiikkityyliä lukuun ottamatta. Tulos voi kertoa myös kuulijan valikoivuudesta tai musiikkimaun hienojakoisemmasta eriytymisestä, eli juuri ne itselle sykehdyttävät kappaleet tai tyyliunnat ovat saattaneet puuttua näytteistä.

Miesten ja naisten musiikkimaut erosivat muutaman kappaleen kohdalla selvästi toisistaan. Rockin eri genret, konemusiikki ja moderni jazz (Coltrane) upposivat enemmän miehiin kuin naisiin. Tosin CCR oli tasavahvasti molempien suosioissa. Naisten suosiossa olivat ooppera ja ”perus-klassinen”. Jyrkimmät erot olivat makututkimusten ääripäihin sijoittuvassa musiikissa eli hevissä ja oopperassa. Tämä vastaa laajempienkin musiikkimakututkimusten tuloksia (Purhonen ym. 2014).

Mielenkiintoista oli myös, että Beyoncé:n kohdalla sukupuolten välinen ”diggailuero” oli kaikkein suurin. Tuoreen, helposti tunnistettavan hitin kohdalla kysymys saattoi olla enemmänkin suhtautumisesta juuri tähän lauluun tai artistiin kuin itse musiikkityyliin. Jokin toinen vastaavan tyylin laulu olisi voinut saada toisenlaisen vastaanoton.

Oli odotettua, että museokävijöistä tehty tutkimus lisäsi sekä klassisen että oopperan suosiota myös miesten keskuudessa.

Taulukko 5. Miesten ja naisten Mahtavaa musiikkia (N=10 825) ja erot %-yksikköä

	Mahtavaa musiikkia (%)			Erotus mies/ nainen
	Mies	Nainen	Kaikki	
Creedence Clearwater Revival: <i>Travelin Band</i>	58,1	53,4	55,0	4,7
J. C. Bach: Oboekonsertto F-duuri, T291: <i>1. Andante</i>	45,4	57,4	53,2	-11,9
New Orleans Rhythm Kings: <i>Jazz Me Blues</i>	45,8	46,6	46,3	-0,8
G. Rossini: <i>Bel raggio lusinghier</i> oopperasta <i>Semiramide</i>	37,2	48,8	44,7	-11,6
Sly and the Family Stone: <i>Underdog</i>	43,5	35,1	38,0	8,3
Beyoncé: <i>Single Ladies</i>	27,6	43,5	38,0	-15,9
Olavi Virta: <i>Yön kulkija</i>	32,2	38,0	36,0	-5,9
Rachid Taha: <i>Ya rajah</i>	29,6	33,5	32,1	-3,9
Verenpisara: <i>Suunta</i>	30,3	27,5	28,5	2,7
John Coltrane: <i>Countdown</i>	32,7	23,6	26,7	9,1
Helsingin pitäjän spelarit: <i>Oskarin polkka</i>	24,1	26,0	25,3	-1,9
Anne Mattila: <i>Kaipuuni on uskomaton</i>	21,3	22,6	22,2	-1,3
Ville Kalliosta feat. Davo, Petos, Puppa J: <i>Se mitä puhutaan lujaa</i>	21,5	21,9	21,8	-0,4
Norman DJ: <i>Go Back</i>	24,3	16,5	19,2	7,8
Magnus Lindberg: <i>Engine</i>	23,0	17,0	19,1	6,0
Kreator: <i>Civilization Collapse</i>	26,8	12,8	17,7	14,0

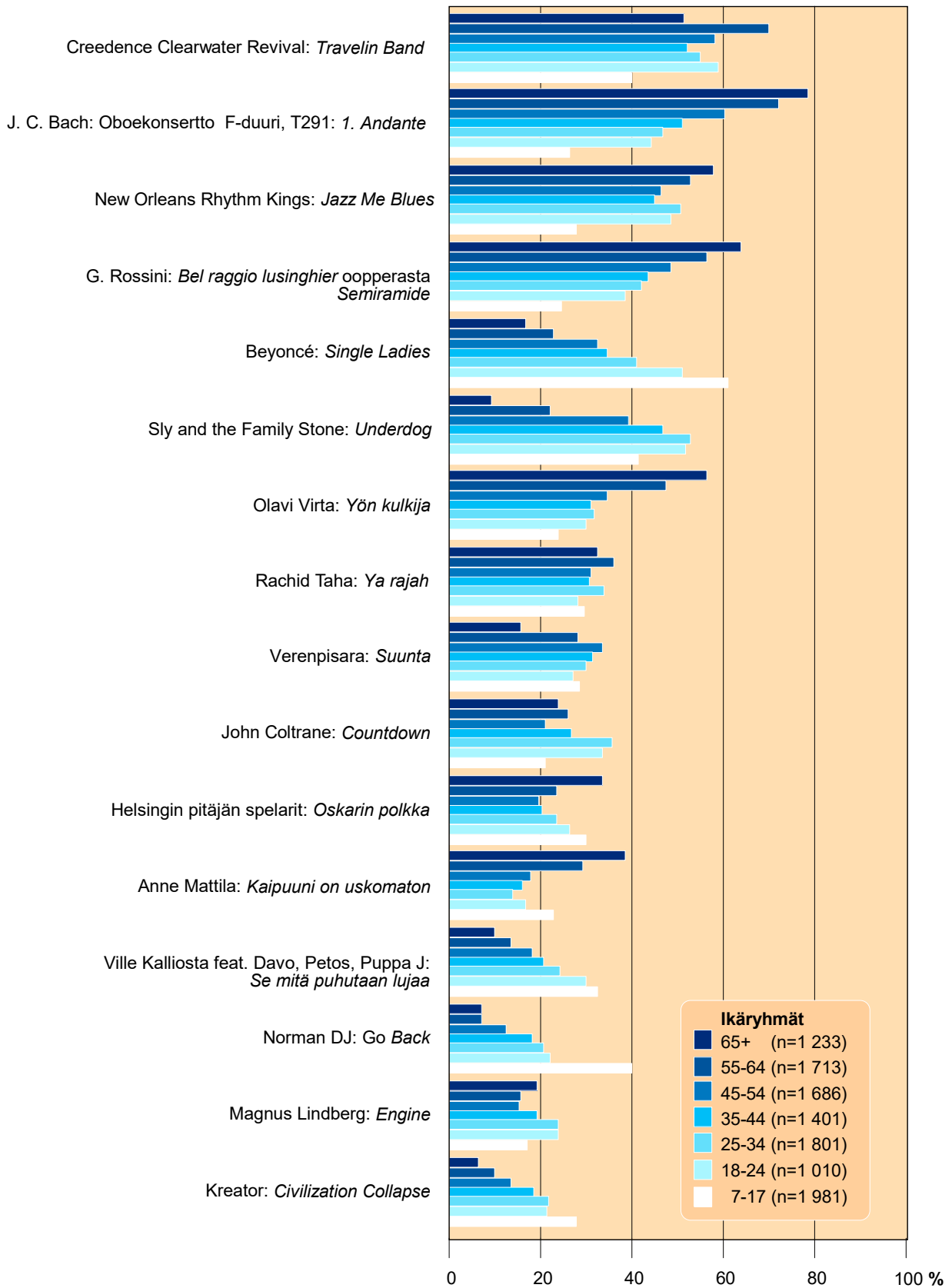
Liitteessä 3 asiaa on tutkittu vielä toiselta kantilta, eli miesten ja naisten inhokkeja (Heti toiselle kanavalle, 0 pistettä). Se kiteyttää edellä esitetyn tuloksen.

4 IKÄ JA MUSIIKKIMAKU

Kuviosta 2 voidaan nostaa esiin seuraavia havaintoja.

- Klassinen musiikki on vahvasti iäkkäämpien vastaajien suosiossa. Sama koskee vanhempaa tanssimusiikkia (Olavi Virta) sekä uudempaa iskelmää (Anne Mattila).
- Selvästi nuorempien musiikkia ovat konemusiikki, R'n'B ja rap. Kreation heavystä pitivät vain kaikkein nuorimmat.
- Sly and the Family Stonen funk-biisi kolahti jostakin syystä erityisesti 18–34-vuotiaisiin. Tämä on mielenkiintoista, sillä biisi on yli 40 vuotta vanha. Selitys voi piillä siinä, että samasta perinteestä ammentava musiikki on juuri nyt suuressa suosiossa tässä ikäryhmässä (rap, moderni tanssi-R'n'B ja johdannaiset). Sama ikäryhmä piti myös muita enemmän John Coltranesta.
- Rock on keski-ikäisten musiikkia. Rockin kuuntelemisen laajentuminen ikäihmisiin on todettu monissa tutkimuksissa (Keskinen 1994, Alasuutari 2009). Monet niistä, joita rockin urbaani syke on nuorena puraissut, jatkavat sen kuuntelua kypsässä keski-ikässä. Toisaalta huomattavan monet pitivät CCR:stä iästä ja koulutuksesta riippumatta. On myös todettava, että nuoretkin kuuntelevat edelleen rockia. Nyt erityisesti 80-lukujen tuotettu AOR-radiorock tuntuu olevan parikymppisten suosiossa. Tällaisen musiikin esimerkki puuttui testistä.
- Kaikkein kovimmat ”pitämispisteet” sai J. C. Bach 65 vuotta täyttäneiltä naisilta (83 % mahtavaa musiikkia). Lähes samaa mieltä olivat hieman nuoremman ikäluokan naiset (79 % mielestä mahtavaa), mutta kauas ei jäänyt 55–64-vuotiaiden miesten CCR:stä pitäminen (73 %).
- Kuunnelluista 16 musiikkikappaleesta kaikkein yhtenäisimmin suhtauduttiin maailmanmusiikkia edustavaan Rachid Tahan kappaleeseen Ya rajah. Tämän kappaleen suosiota voivat selittää etnovaikutteiden trendikkyys myös valtavirtapopulaarimusiikissa, kappaleen ”helppo” kuunneltavuus ja tutun eksoottisessa asteikossa kulkeva melodia, joka onnistuu kuitenkin välttämään kliseisyyttä.

Kuvio 2. Mahtavaa musiikkia iän mukaan (N=10 825)

5 KOULUTUS JA MUSIIKKIMAKU

Liitteen 4 koulutustaustan mukaisista eroista vain perusasteen tutkinnon suorittaneiden poikkeavat mieltymykset eivät selity itse koulutuksella vaan näiden vastaajien nuorella iällä. Oheinen (kuvio 3) tarkastelu on rajattu 25–64-vuotiaisiin.

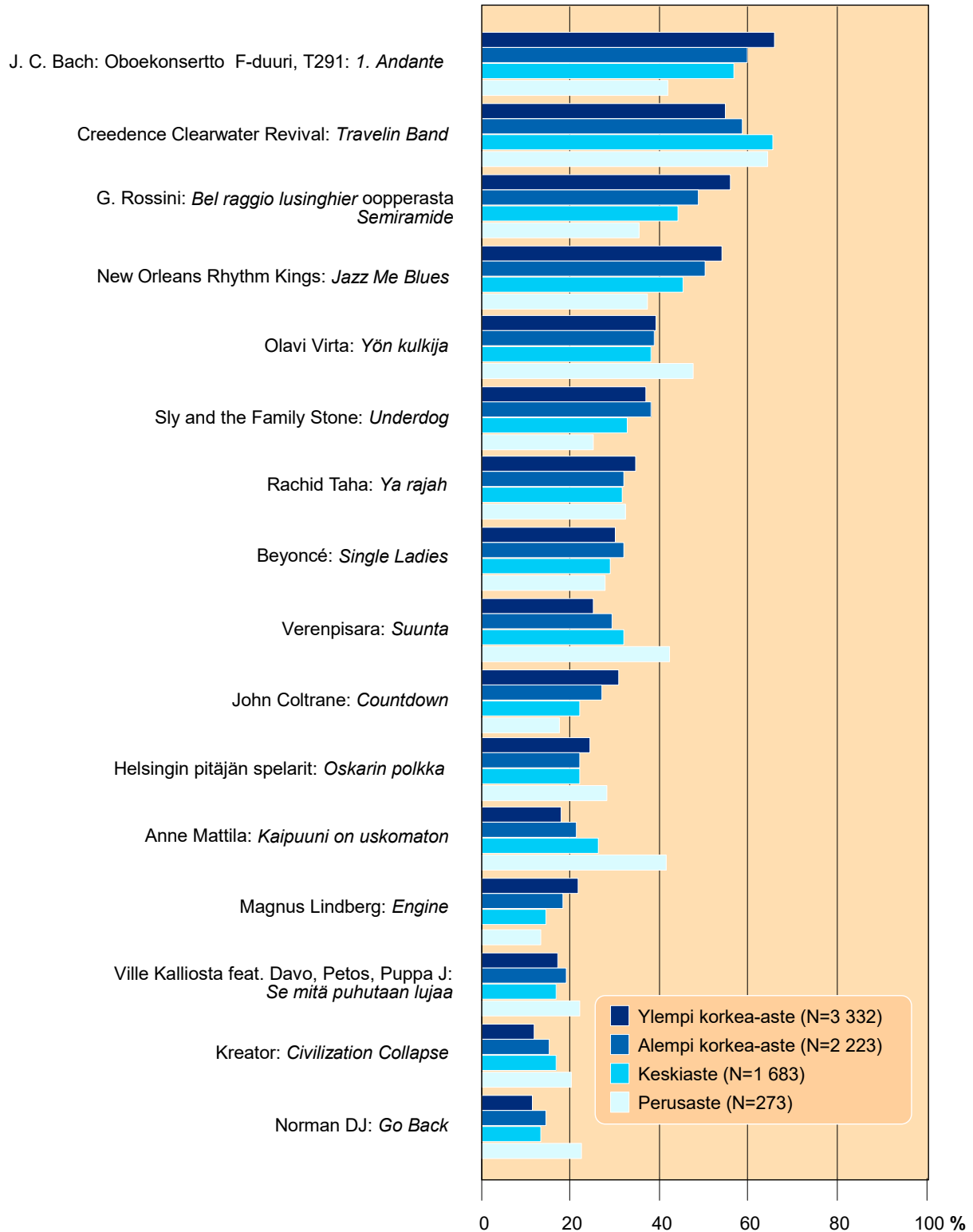
Musiikkimaun ”kaikkiruokaisuus” on noussut monissa tutkimuksissa esiin uutena korkeasti koulutettujen ryhmien ihanteena (esim. Alasuutari 2009). Klassinen musiikki, ooppera ja jazz ovat koulutettujen suosiossa. Tämä ei kuitenkaan selity koulutuksella sinänsä, vaan sillä, että koulutetuilla on laajempi musiikkimaku. Heille eri musiikkityylit ovat enemmänkin **sekä-että** kuin **joko-tai**. Ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneiden musiikkimaku poikkesi tässä aineistossa kaikkein vähiten suuntaan taikka toiseen kaikkien 25–64-vuotiaiden musiikkimausta.

Perusasteen tutkinnon suorittaneet aikuiset vastaajat pitivät erityisesti Olavi Virrasta, Anne Mattilasta ja Suomi-rockista (Verenpisara).

Salin täydeltä klassisen musiikin ystäviä kokoontui Helsingin kaupunginorkesterin kevätkauden viimeiseen konserttiin Musiikkitalossa toukokuussa 2013. Helsingin kaupunginmuseo/Sakari Kiuru

Kuvio 3. Mahtavaa musiikkia koulutusasteen mukaan, 25–64-vuotiaat (N=7 611)

6 ASUINPAIKKA JA MUSIIKKIMAKU

Vastaajien asuinpaikka näkyi yllättävän selvästi musiikkimaussa (liite 5). Asuinpaikka taa-jama (136 vastaajaa) on jätetty tarkastelun ulkopuolelle, koska siihen oli vastattu hyvin se-kalaisesti sekä maaseudulta että kaupungeista. Maaseudulla pidetään niin vanhasta tans-simusiikista kuin nykyiskelmästä ja Suomi-rockistakin, mutta myös rapista ja listahiteistä (Beyoncé). Suomen mittakaavassa helsinkiläisille ominta musiikkia ovat oikeastaan vain funk ja moderni jazz.

Ulkomaisten vastaajien mieltymykset poikkesivat suuresti muiden vastauksista. Tämä selittyy ehkä sillä, että heissä oli runsaasti hyvin koulutettuja nuoria aikuisia (vrt. liite 2, taulukot 2 ja 3). Joka tapauksessa he pitivät varsin paljon myös sekä vanhasta että uudesta suomalaisesta musiikista!

Asuinpaikan mukaan järjestetyt vastaukset nostavat esiin epäilyksen ulkomaisten vas-taajien koko tulosta vinouttavasta vaikutuksesta, niin jyrkästi heidän mieltymyksensä poik-keavat suomalaisten vastauksista. Huoli oli kuitenkin aiheeton. Kuviossa 1 esitetty tutki-muksen keskeinen tulos on aivan samanlainen, vaikka ulkomailla asuvat jätetään tarkas-telun ulkopuolelle. Sama koskee myöhemmänä esitettävän faktorianalyysin tuloksia.

Kotimaisen iskelmän suosio on vahvaa maaseudulla, mutta helsinkiläisetkin tanssivat mieluusti sen tahtiin kuten kesällä 2012 Helsinki-Pavin tanssilavalla, jossa esiintyi Jaska Mäkynen & Nelostie. Helsingin kaupunginmuseo/Sakari Kiuru

7 KUUNTELUN KESTO JA MUSIIKKIMAKU

Musiikkimaun tutkimukseen avautui uusi näkökulma tarkastelemalla, kuinka kauan kukin musiikkimakutestin näytettä kuunneltiin. Lähtökohtana oli kolme, keskenään vaihtoehtoista ja hiukan ristiriitaistakin hypoteesia:

- Mielimusiikkia kuunnellaan pitempään kuin outoa tai vähemmän pidetyn musiikkityylin kappaletta.
- Tuttu tai korvaa miellyttävä kappale ohitetaan nopeasti ja siirrytään seuraavaan näytteeseen.
- Inhokkibiisistä halutaan päästä nopeasti eroon.

Taulukko 6. Musiikinäytteiden kuuntelu-aika (N=10 825)

	Mahtavaa musiikkia	Reaktioaika/kuuntelu-aika sekuntia			
	%	Mean	MIN	MAX	Std Dev
Creedence Clearwater Revival: <i>Travelin Band</i>	55,0	9,7	0,1	429,5	12,5
J. C. Bach: Oboekonsertto F-duuri, T291: <i>1. Andante</i>	53,2	9,5	0,1	383,9	12,5
New Orleans Rhythm Kings: <i>Jazz Me Blues</i>	46,3	8,7	0,1	273,5	9,6
G. Rossini: <i>Bel raggio lusinghier</i> oopperasta <i>Semiramide</i>	44,7	9,3	0,1	285,0	11,6
Beyoncé: <i>Single Ladies</i>	38,0	8,7	0,1	288,2	10,5
Sly and the Family Stone: <i>Underdog</i>	38,0	8,5	0,1	246,8	9,3
Olavi Virta: <i>Yön kulkija</i>	36,0	9,0	0,1	305,3	11,1
Rachid Taha: <i>Ya rajah</i>	32,1	9,2	0,1	228,3	10,3
Verenpisara: <i>Suunta</i>	28,5	10,1	0,1	367,3	10,7
John Coltrane: <i>Countdown</i>	26,7	7,3	0,1	468,8	10,4
Helsingin pitäjän spelarit: <i>Oskarin polkka</i>	25,3	6,9	0,1	310,3	9,2
Anne Mattila: <i>Kaipuuni on uskomaton</i>	22,2	11,2	0,1	219,6	11,7
Ville Kalliosta feat. Davo, Petos, Puppa J: <i>Se mitä puhutaan lujaa</i>	21,8	9,0	0,1	261,0	9,3
Norman DJ: <i>Go Back</i>	19,2	13,5	0,1	264,4	11,8
Magnus Lindberg: <i>Engine</i>	19,1	15,2	0,1	537,3	12,3
Kreator: <i>Civilization Collapse</i>	17,7	7,2	0,1	415,3	10,9
Kaikki	32,7	9,6	0,1	330,3	10,8

Parhaiten näyttää toteutuvan hypoteesi c. Nopeimmin ”kanavaa vaihdettiin” suomalaisen kansanmusiikin, uudemman jazzin ja heavyn soidessa eli ”inhokkilistan” kärkibiisejä (vrt. liite 3) ei jaksettu kauan kuunnella. Perinteistä suomalaista kansanmusiikkia lähes kaikki kuuntelivat vain lyhyen aikaa eli sen kohdalla hajonta oli pienin. Tämä kuvanee mielipiteiden jyrkkyyttä ja varmuutta. Paljon hajontaa kuunteluajoissa oli tutussa rockissa (CCR), J. C. Bachin rauhoittavan musiikin ja toisaalta modernin klassisen musiikin kohdalla.

Muutamit testajat jäivät kuuntelemaan pidetyimpiä kappaleita (CCR) melko pitkäksikin aikaa, mutta keskimääräiseen kuuntelu-aikaan nämä eivät vaikuttaneet. Sama tilanne oli John Coltranen Countdown-teeman kiinniotossa. Vaikeita (Magnus Lindberg) tai vähemmän tutulla tavalla eteneviä kappaleita (Norman DJ) jäätin kuuntelemaan tai jouduttiin kuuntelemaan keskimääräistä pitempään, ennen kuin arvio osattiin antaa.

Helsingissä soivat nykyään monien kulttuurien sävelet maailman eri puolilta, mutta perinteinenkin suomalainen kansanmusiikki löytää yhä kuulijoita kuten Sakarat-kuoro Espan lavalla kesällä 2012. Helsingin kaupunginmuseo/Sakari Kiuru

8 RYHMITTELYANALYYSIN KERTOMAA

Seuraavaksi 16 musiikinäytettä tiivistettiin harvempiin ryhmiin. Apuna tässä käytettiin korrelaatio- ja faktorianalyysia. Musiikinäytteet ryhmittyvät viiteen luokkaan eli faktoriin. Nämä viisi faktoria selittävät kokonaisvarianssista 72 prosenttia. Kun rajaavaksi lukuarvoksi määritetään noin $>0,5$, nähdään, mitkä musiikkikappaleet ovat makumieltymyksissä lähellä toisiaan.

Taulukko 7. Musiikinäytteiden ryhmittely faktorianalysissä

	Rotated Factor Pattern				
	Faktori 1	Faktori 2	Faktori 3	Faktori 4	Faktori 5
Tango	0,73726	0,15404	-0,06021	-0,04285	0,17800
Rock	0,17341	0,03747	0,12924	0,28483	0,72579
Polkka	0,67607	0,06667	0,07019	0,06092	0,05590
R 'n' B	0,05615	-0,10402	0,77636	-0,10005	0,01912
Uusi jazz	0,05584	0,69798	0,08391	-0,00188	0,29484
Klassinen	0,58382	0,42383	-0,21661	-0,14554	0,12794
Rap	0,07015	-0,03492	0,71048	0,12402	0,05173
Funk, soul	-0,25761	0,33786	0,54132	0,14951	0,37515
Etno	0,48715	0,26551	0,29009	-0,02356	0,00634
Iskelmä	0,69326	-0,30722	0,08489	0,21852	0,00366
Ooppera	0,53735	0,49060	-0,17408	-0,14218	0,09034
Heavy	-0,15307	0,21180	0,01659	0,81249	0,01348
Tekno	-0,04283	0,18903	0,48265	0,37018	-0,45900
Vanha jazz	0,31609	0,46958	0,04457	-0,12877	0,55064
Moderni	0,14189	0,74805	-0,02549	0,15019	-0,17284
Suomi-rock	0,26035	-0,23565	0,08966	0,68192	0,18091

Makutestissä kukin musiikinäyte oli määritelty kuuluvaksi johonkin neljästä makuryhmästä, jotka on esitelty sivuilla 4–5. Faktorianalyysin tulos kertoo, mihin ne ”tosiasiallisesti” sijoittuivat. Tulos eroaa musiikkimakutestin antamasta luonnehdinnasta siinä, että sama kappale voi esiintyä useassa makuryhmässä. Tämä kuvaa tätä päivää, musiikkimaut ovat lomittaisia ja päällekkäisiä, eivät toisiaan pois sulkevia.

Faktoriryhmät 1 ja 2 edustavat keski-ikäisen, korkeakulttuuriseen vivahtavan maun eri sävyjä. Ykkösr ryhmä on perinteisempi ja kansanomaisempi: klassisen ja oopperan ohella pidetään kansanmusiikista, iskelmästä ja tangosta ja ollaan yllättäen melko avoimia myös etnolle ja vanhalle jazzille. Vanhempaa polvea edustava ryhmä ei pidä kenties rajuiksi ja raskaiksi kokemistaan funkista, hevistä ja teknosta.

Kakkosryhmästä hahmottuu modernimpi ja snobimpi, vaikeasta musiikista pitävä, hieman nuorempi ryhmä, jolle moderni klassinen ja jazz ovat mieleisiä ja myös vanha jazz, ooppera ja klassinen menettelevät. Tämä ryhmä torjuu toisaalta ehkä liian kotoisiksi ja rahvaanomaisiksi koetut iskelmän ja Suomi-rockin, toisaalta mahdollisesti kaupallisiksi tuomitut nuoremman väen populaariteemat R'n'B:n ja rapin

Kolmosryhmän moderni populaari maku (R'n'B, rap, funk, tekno) erottuu selvästi omasta ryhmänsä. Tässä luokassa klassinen ja ooppera torjutaan jyrkimmin ja hiukan lievemmin moderni klassinen ja tango. Jyrkkyys heijastaa ehkä tämän ryhmän vastaajien nuoruutta. Identiteettiä rakennetaan paitsi fanittamalla myös inhoamalla tiettyä musiikkia.

Nelos- ja viitosryhmät edustavat rockhenkistä makua, joka jakautuu kahtia. Vahvasti suositut hevi ja (testissä hevisävyinen) Suomi-rock leimaavat nelosryhmää, jolle kelpaisivat yllättäen myös tekno, iskelmä ja perinteinen rock. Torjuttuja musiikinlajeja on tällä ryhmällä enemmän kuin millään muulla, eli maku vaikuttaa kapealta ja jyrkältä. Eniten inhottavat klassinen ja ooppera, eivätkä vanha jazz ja R'n'B juuri lämmitä. Tango torjutaan melko lievästi – miellyttäähän tätä joukkoa iskelmäkin. Vain tässä ryhmässä etno menee rahtusen miinukselle, mikä voi ehkä viitata hevidiggareihin joskus liitettyyn nationalismiin. Kiintoisasti klassista inhoavat hevarit sietävät kohtalaisesti modernia klassista ja moderni jazzkin torjutaan vain lievästi. Kiehtooko ”rankka” musiikki heitä laajemminkin?

Viitosryhmä on myös rockhenkinen mutta maultaan perinteisempi ja monipuolisempi. Perinteinen rock ja vanha jazz miellyttävät, funk ja uusi jazz menettelevät, eikä klassistaakaan torjuta. Tämän joukon inhokki on koko faktorianalyysin jyrkimmällä luvulla tekno ja paljon lievemmin moderni klassinen. Kaiken kaikkiaan tällä ryhmällä on vähiten torjuttuja musiikinlajeja ja siten avarin maku. Teknoinho viittaa iäkkäämpään väestöön.

Kun faktorianalyysiä tarkastelee poikittain, on kiinnostavaa huomata, että koko maku-testin voittanut perinteinen rock ei ole minkään ryhmän torjuma. Vielä kiintoisampaa on se, että miinuksitta jää myös polkka, vaikka kotimainen kansanmusiikki ei muuten testissä juhlakaan. Kansanmusiikkia siis kuitenkin yleisesti ottaen ainakin siedetään.

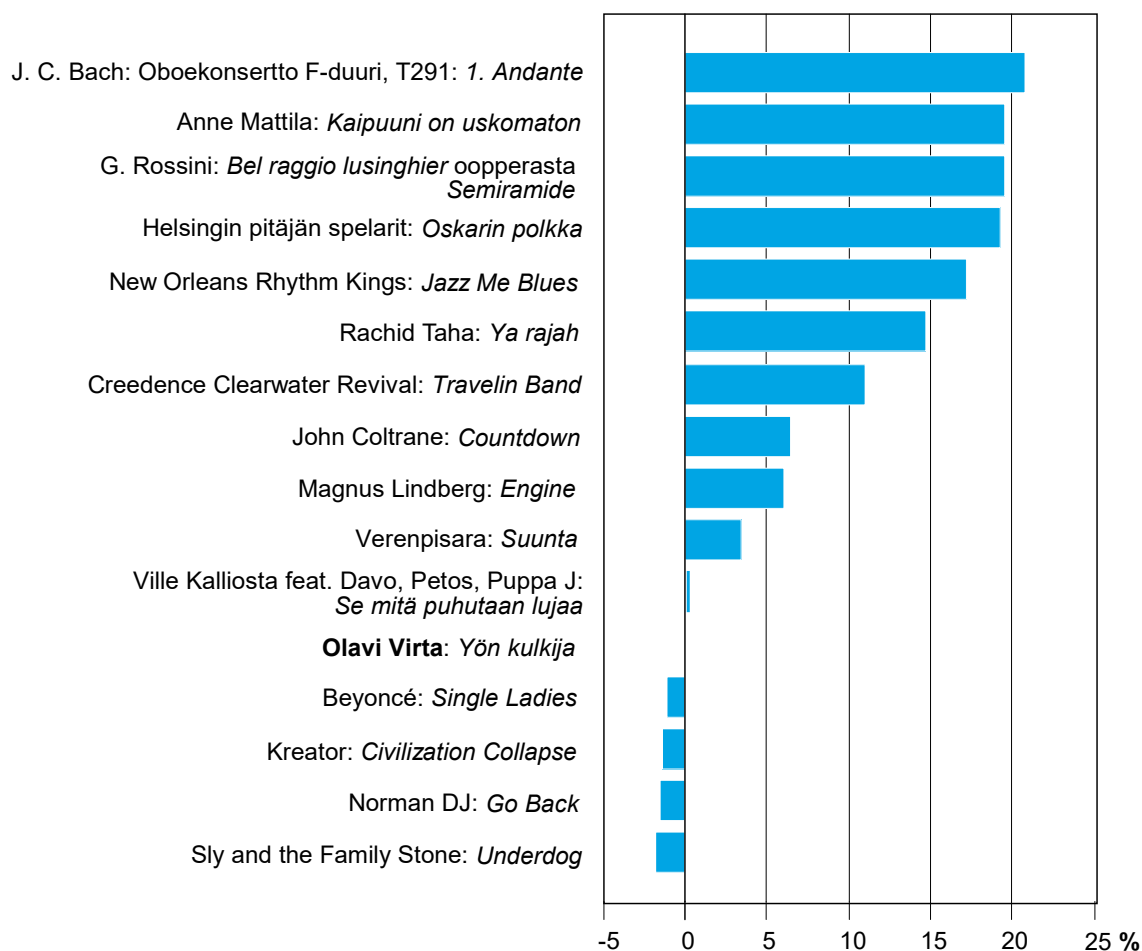
Raskaan rockmusiikin faniien suosima Tuska-festivaali on kotiutunut Suvilahteen, jonka Kattilahallissa konsertoi Leprous-yhtye kesällä 2013. Helsingin kaupunginmuseo/Sakari Kiuru

9. MAKUPROFILIT VIEVÄT SYVEMMÄLLE

Musiikkimakuanalyysin terävöittämiseksi seuraavassa keskitytään vain todella pidettyyn musiikkiin eli kuunnelluista näytteistä viisi pistettä antaneisiin vastaajiin. Aineistosta laskettiin, miten kutakin biisiä erinomaisena pitävät (= Mahtavaa musiikkia, 5 pistettä) arvottivat muita viittätoista testikappaletta eli mille muille näytteille annettiin yhtä hyvä arvosana. Huippupisteet saaneiden näytteiden prosenttiosuutta verrattiin kaikkien kyselyyn vastanneiden vastaaviin tuloksiin. Tällä tavoin laskettiin kunkin näytteen ”makuprofiili”, joka heijastaa kunkin musiikinlajin ystävien avoimuutta muille musiikin lajeille.

Esimerkiksi Olavi Virran kappaletta piti erinomaisena kaikista 10 825 vastaajasta reilu kolmannes eli 3 895 vastaajaa. He puolestaan antoivat muille kappaleille ”täydet pisteet” kuvion 4 mukaisesti. Kuvioista ilmenee muun muassa, että Olavi Virrasta nauttivat pitivät helposta klassisesta musiikista, Suomi-iskelmästä ja kansanmusiikista enemmän kuin kaikki vastaajat. Miinusmerkkinen tulos taas tarkoittaa sitä, että Olavi Virran diggarit vierastivat hieman muita enemmän funkia, heviä, teknoa ja R’n’B:tä.

Kuvio 4. Olavi Virran Yön kulkijasta paljon pitävien vastaavat arvosanat muille musiikinäytteille (mahtavaa musiikkia 36 % kaikista, N=3 895)

Liitteen 6 kuvioista voidaan esimerkiksi seurata jonkin kappaleen tai artistin sijoittumista asteikolla tai keskittyä vain asteikon ääripäihin. Kuviot kertovat pitkälti samaa kuin edellisen luvun faktorianalyysi, mutta visuaalisemmin ja nyansoidummin. Samat viisi makuryhmää ovat hahmotettavissa tälläkin tavoin, mutta niistä nousee esiin uusia piirteitä.

Perinteisen ja korkeakulttuurisen musiikin ystävät arvostavat helppoa klassista, oopperaa, vanhaa iskelmää, vanhaa jazzia, suomalaista kansanmusiikkia ja rockiakin. Hieman yllättää etnon suosio, joka kyllä vastaa Purhosen (2014) määrittelemää korkeakulttuurista makua. Ryhmän sisäisiä eroja voi havaita helpon klassisen ja oopperan ystävien sekä vanhaa iskelmää ja kansanmusiikkia kuuntelevien välillä. Edelliset torjuvat selvästi nuorison suosimat tyylit R'n'B:n, hevin, teknon, funkin, rapin sekä uuden kotimaisen iskelmän, josta taas jälkimmäiset pitävät ja sietävät paremmin nuorisomusiikkiakin.

Snobin korkeakulttuurisen ryhmän erottaa muista "vaikean" musiikin, modernin klassisen ja jazzin, suosiminen. Niiden rinnalla maistuvat vanha jazz, klassinen, ooppera, etno ja funk. Yllättäen tälle ryhmälle kelpaavat myös vanha iskelmä ja suomalainen kansanmusiikki. Perinteinen rock on heviä suosittumpaa modernin jazzin ystävien piirissä, modernin klassisen kuulijoiden kohdalla suhde on toisinpäin. Vähiten miellyttävät kaupallinen R'n'B ja kotoisan rahvaanomaiset uudet iskelmät ja Suomi-rock.

Modernin populaarin maun suosikkien (R'n'B, rap, funk, tekno) tuntumassa ovat usein etno, hevi ja (testissä hevisävyinen) Suomi-rock. Tässäkin ryhmässä yllättää suomalaisen kansanmusiikin ja uuden kotimaisen iskelmän hyvä sietäminen. Ryhmän sisällä näkyy myös vaihtelua. Vanhempi ja "vaikea" populaarimusiikki (vanha ja uusi jazz, perinteinen rock) miellyttävät vain funkin ystäviä, jotka myös ainoina torjuvat uuden kotimaisen iskelmän. Teknoilijat taas sietävät muita paremmin modernia klassista eli Magnus Lindbergin Engine-teosta, joka ehkä vetoaa konemaisella rytmillään.

Tämä ryhmä, erityisesti R'n'B:n, rapin ja teknon kuulijat, torjuu jyrkästi vähänkään klassiselta kuulostavan musiikin, mukaan lukien testissä jousivoittoisesti sovitetun vanhan iskelmän ja vanhan big band -jazzin. Ehkä kyse on akustisen musiikin sointikuvan vieraudesta tutumman sähköisen soinnin rinnalla. Toisaalta myös paremmin siedetyn suomalaisen kansanmusiikin sointikuva on akustinen ja jousivoittoinen mutta kaiketi kyllin epäklassinen. Ehkä näytteenä olleen polkan nopea tempo ja iskevä rytmi miellyttivät nuoria kuulijoita.

Hevin ja (testissä hevisävyisen) Suomi-rockin kuuntelijoiden makuun istuvat myös CCR:n perinteinen rock ja rap. Kreation hevin ystävien maku on hieman modernimpi, ja funk ja teknokin maistuvat, yllättäen myös moderni klassinen ja moderni jazz, joille kaikille Suomi-rockin ystävät lämpenevät huonosti. Heillä sen sijaan vanha ja uusi kotimainen iskelmä nousevat yllättävän korkealle, minkä voi selittää suomenkielisen musiikin suosiminen. Molempia ryhmiä suomalainen kansanmusiikki miellyttää yllättävästi. Etno jää puolestaan hiukan testin yleistaso alemmas, ei silti miinukselle. Helppo klassinen, ooppera ja vanha jazz torjutaan, jyrkemmin hevarien vastauksissa.

Kiinnostava ryhmä muodostuu testin suosituimman näytteen, CCR:n rockin, sekä myös etnon ja suomalaisen kansanmusiikin ympärille. Makuprofiilit ovat loivia, eli näiden lajien kuuntelu miellyttää hyvin monenlaisen musiikin ystäviä, eikä erityisen selvästi torjuttuja tyylejä erotu. Näiden musiikinlajien suosijat ovat silti pikemmin konservatiivisia maultaan. Perinteisen rockin diggarit pitävät vanhemmasta populaarimusiikista ja kokevat klassisen ja nuorisomusiikin vieraammaksi. Kansanmusiikin ja etnon kuulijoiden kuvio on muuten samantapainen, mutta heille klassinen musiikki ja ooppera ovat mieluisampia.

Tarkastelemalla testissä vahvimmin ja heikoimmin toistensa kanssa korreloivia musiikinlajeja (liite 7) voi hahmottaa vielä muutamia musiikkimaun ilmiöitä.

- Klassisen kuulijat ovat lajiuskollisia, mutta ooppera tuntuu silti olevan pienen kynnyksen takana: oopperan ystävä pitää varmemmin klassisesta kuin päinvastoin.
- Myös iskelmän ja jazzin kuulijat ovat uskollisia suosimalleen musiikinlajille tyyliin katsomatta, hevin ystävät hieman lievemmin. Rockin genrerajat lienevät tiukempia.
- Nuorten suosimista tyyleistä rap ja R'n'B liittyvät selvimmin yhteen.
- Nuorison suosimien musiikinlajien ystävät suhtautuvat johdonmukaisen kielteisesti klassiseen musiikkiin. Yllättäen monissa tutkimuksissa inhotuin ooppera saa silti hiukan vähemmän kylmää kyytiä, mikä voi johtua testin näytteistä.
- Mielenkiintoinen, muista poikkeava ja vaikeasti selitettävä ilmiö on iskelmän ystävien viileä suhtautuminen juuri funkiin. Se jää hänille myös vanhan iskelmän ja suomalaisen kansanmusiikin kohdalla muttei yhtä jyrkästi.

Ooppera jakaa yhä vahvasti musiikinkuuntelijoiden mielipiteitä, vaikka aarioita saattaa jo kuulla Helsingin kaduillakin kuten kesälä 2012. Helsingin kaupunginmuseo/Sakari Kiuru

10 VASTAAJIEN KOMMENTIT

Musiikkimakutestin vastaajilla oli testin päätteeksi tilaisuus kommentoida vapaasti tulosta. Tätä mahdollisuutta käytti hyväkseen vain harva, 10 826 vastaajasta 773 (7 %). Vastauksista 49 oli käsittämättömiä tai epäasiallisia, joten lähempään tarkasteluun otettiin 724 kommenttia, joista suurin osa oli hyvin lyhyitä, parin kolmen sanan mittaisia.

Vastauksia arvioitiin ensin sen perusteella, miten vastaaja suhtautui musiikkimakutestin tulokseen. Tältä pohjalta vastaukset voi ryhmitellä näin:

- 424 vastaajaa (59 %) katsoi makutestin tuloksen osuvan oikeaan tai ainakin melko lähelle
- 169 vastaajaa (23 %) suhtautui testiin myönteisesti kommentoimatta tarkemmin sen osuvuutta
- 130 vastaajaa (18 %) suhtautui testiin tai sen tulokseen kielteisesti tai kriittisesti

Myönteisesti suhtautuvista muutamia vastaajia halusivat täsmentää testitulosta kertomalla hieman tarkemmin omasta musiikkimaustaan.

Hyvin osui kohdalleen. Kaikkea kuuntelen paitsi örinäheviä.

Kyllä kuvasi hyvin. Moderni populaarimusiikki puhuttelee minua erittäin harvoin ja rock ainoastaan tanssimusiikkina.

Kyllä. Jazz, klassinen, lounge ja tyylikkäätkin klassiset rock, pop ja disco tyyli ovat minulle mieleisiä.

Nappiin meni. Oikeastaan vaan jotain punkkia ja tyyppillisintä iskelmä ei vaan jaksa.

Näin on. Mitä vanhemmaksi tulen, sitä laiveampaa on musiikkimakuni.

Pitätkin paikkansa. Pidän rockista, mutta myös klassisesta, esim. barokkimusiikista.

Kriittisiä ajatuksia löytyi myönteisistäkin kommentteista, ja samoista asioista testiä moitittiin myös kielteisissä kommentteissa, joskin jyrkemmin. Kritiikin aiheet voi ryhmitellä seuraaviin pääteemoihin:

- Musiikinäytteiden määrä ja laatu (tyylivalikoiman suppeus, oman mielimusiikin puuttuminen)
- Kolmiportaisen arvosteluasteikon jyrkkyys
- Makukategorioiden sisältö ja nimitykset (erityisesti korkeakulttuurinen ja kaikkiruokainen)

Kritiikkiä tarkastellaan seuraavaksi täsmällisemmin näiden teemojen pohjalta.

Musiikkinäytteiden määrä ja laatu

Musiikkityylien kirjon tiivistäminen vain 16 näytteeseen oli testiä valmistellessa vaikeimpia tehtäviä, ja kuten arvata saattoi, työryhmän valinnat jakoivat vastaajien mielipiteet. Osa vastaajista piti valikoimaa kattavana ja monipuolisena, toiset olivat jyrkästi eri mieltä.

- *Hyviä ja monipuolisia näytteitä.*
- *Kiitos tästä kokemuksesta. Musiikkinäytteet ovat erittäin fiksusti valittuja.*
- *Aika suppeat musiikinalat, genreistä puhumattakaan.*
- *Ei täysin. Valittavat äänitteet liian yksipuolisia.*

Yleisin kritiikin aihe oli oman mielimusiikin liian suppea esiintyminen näytteissä tai epämieluisien tyylien korostuminen. Suuressa aineistossa tällaiset moitteet kuitenkin tavaltaan tasaavat ja kumoavat toisensa. Klassisen musiikin ystävien mielestä populaarimusiikkia oli näytteissä liikaa ja klassisen musiikin eri lajeja liian kapeasti. Populaarimusiikkia suosivat puolestaan syyttivät testiä klassisen musiikin painottamisesta ja vaativat milloin minkäkin populaarimusiikin genren tarkempaa erittelyä.

Kritiikki heijastaa tiettyyn musiikinlajiin erikoistuneiden kuuntelijoiden sitoutunutta ja joskus varsin perehtynyttä suhdetta mielimusiikkiinsa, jonka pienimmätkin tyyli- vaihteet tunnetaan tarkoin ja koetaan tärkeiksi. Vieraammat ja torjutut musiikinlajit voidaan taas helposti niputtaa vain ylimalkaisesti ”klassiseksi” tai ”rämppämeteliksi”, joista ei osata erottaa erilaisia tyyliä ja tekijöitä.

- *Ihan hyvä testi. Populaarimusiikin osuus näytteissä oli yliedustettu verrattuna klassisiin näytteisiin.*
- *Elektronisen musiikin otanta oli todella suppea, etenkin kun erilaista klassista musiikkia oli monta sorttia. Omalla kohdallani testi antoi todennäköisesti melko vääristyneen tuloksen.*

Erikoistunutta, valikoivaa makua kuvastavat myös kommentit omimman, hyvinkin täsmällisesti rajatun mielimusiikin puuttumisesta näytteiden joukosta. Osa kommentoijista taas katsoi valittujen näytteiden olevan huonoja esimerkkejä genreistä, jotka sinänsä olisivat olleet mieluisia.

- *Tässä testissä ei ollut ihan sitä ominta musaa lainkaan. Suht rauhallista, yksinkertaista, laulelmatyyppistä kuten Leonard Cohen, Jacques Brel, suomeksi J. Karjalainen. Tästä huolimatta testitulos sangen osuva!*
- *Gregoriaaninen kirkkomusiikki puuttui näytteistä. Irlantilaista kansanmusiikkia kaipasin myös. Lisäksi pidän enemmän argentiinalaisesta tangosta kuin Suomi-tangosta.*
- *Tässä ei ollut pakistani-laista, intialaista musiikkia, joita kuuntelen enimmäkseen.*

- *Ihan huonot metalli-, rokki- ja kansanmusiikkivaihtoehdot. Missä proge, missä black metal, ja miksi polkkaa?! Ei nirsoille sopiva testi.*
- *No kyllä se maku menee oikeasti lähemmäs rockia – nuo näytteet ei oikein edusta mun käsitystäni hyvästä rockista.*
- *Rock ja pop saisivat paremman arvosanan, jos kappalevalinta olisi parempi. Tulos ei siis täysin todenmukainen.*

Kommentit, jotka liittyvät yksittäisen näytteen toimivuuteen genrensä edustajana, antavat virikkeen suhtautua kriittisesti monissa aiemmissa, yleensä paperilomakepohjaisissa musiikkimakututkimuksissa käytettyihin musiikkityylien sanallisiin määritelmiin. Kun vastaajat ruksaavat pitävänsä ”rockista”, heidän mieleessään voi soida hyvin erilaisia musiikkityylejä – sellaisiakin, joita toiset saman genren ystävät eivät mukaan kelpuuttaisi. Jotkut makutestin kommentoijat vierastivatkin koko genremaun ajatusta ja korostivat arvostavansa yksittäisiä teoksia ja esityksiä, eivät niinkään tyyliuuntia. Tämä kuvastanee myös vastaajien halua korostaa musiikkimakunsa yksilöllisyyttä ja avoimuutta.

- *Ei aina tyyli ratkaise vaan kappale itse.*
- *Mielelläni kuuntelemani musiikki ei liity (mielestäni) tyyllilajiin vaan tyyllilajin sisäiseen kiinnostavuuteen. Esimerkit olivat genrejensä puhtaita edustajia, joten tässä kai haettiin tyyllilajimakua. Musiikissa voi kiinnostaa toki muukin asia, maunkin kannalta?*
- *Musiikkia, kuten kaikkea taidetta tulee pikemminkin arvioida laadullisin perustein, onko musiikki toteutettu hyvin, keskinkertaisesti, huonosti jne. Näkisin mieluummin, että analysoitaisiin musiikin tai minkä tahansa taiteen substanssia eikä kuuntelutottumuksia. Plussaa silti testistä, esimerkit olivat hyvin valittuja.*

Jotkin musiikinäytteiden laatua ja määrää koskevat kriittiset kommentit korostavat vastaajien maun hienojakoisuutta ja valikoivuutta niin tyyllilajien välillä kuin sisälläkin. Toisinaan kommentteista syntyy vaikutelma, että hyvin täsmällinen mielimusiikin erittely on vastaajalle tärkeä keino tuoda esiin omaa tietämystä ja kulttuurista pätevyyttä – tässä tapauksessa erityisesti suhteessa testin laatijoihin.

- *Pidän erityisesti Balkanin alueen kansanmusiikista. Testinne oli sikäli rajoittunut, että siihen sisältyi VAIN yksi, joka kuulosti hiukan joltain muulta (sisälsi luultavasti hiukan vaikutteita turkkilaisesta musiikista) kulttuurialueelta. Muistatthän, että elämme varsin globaalissa ympäristössä! Kun muita kulttuurialueita ei oltu otettu huomioon, vaikutti siltä, että testi oli tehty silmälläpitäen perussuomalaisia mahdollisesti äänestäviä. Vaikuttaa myös siltä, että testin on laatinut porukka, joka ei ole perehtynyt maailman musiikkikulttuureihin. Juuri tässä testissä olisi nimenomaan voinut ”vilauttaa” sellaista musiikkia, mitä ei yleensä ns. kaupallisella puolella juurikaan kuule. Olisivat testiin osallistuvat saaneet hiukan virikkeitä!*

Lisätkää dancehall-tyylilajista näyte (esim. Sean Paul: Get busy), reggaesta (Bob Marley: Exodus), sekä länsiafrikkalaisesta kansanmusiikista, esim. Rokia Traore: Titati (kora- tai balafon /marimba-musiikkia).

Populaarimusan juuret löytyvät kaikki Länsi-Afrikan musiikkiperinteestä (esim. Beyoncé: Single ladies, ja Kallion joku ft. Puppa J – molempien rytmikka sekä erinäisiä vokaalisia elementtejä juontuu Afrikan musiikista).

Siksi tähänkin testiin olisi asiaankuuluvaa sisällyttää Afrikan ”klassista musiikkia”. (Malissa perinnesäilyttä: griootti-runonlaulajat, koransoitajat (afrikkalainen harppu) esim. Ami Koite: Moussou-Maramba. Arabialainen kansanmusiikki oli lempinäytteeni.

Techno, house, electro part contains trance only. There is no house or electro at that part. It's not correct, because house is most producing music today. As to electro, it divides to true electro and electro – short name from electro-house. Please, take more attention to modern, electronic music. We don't want to live at the past only.

Joka tapauksessa ylivoimaisesti suurin osa testiä kommentoineista ei tuntenut tarvetta moittia musiikkinäytteiden määrää tai laatua, joten yksittäisiä kriittisiä kommentteja ei tule ylikorostaa. Ne edustavat vastaajajoukon pientä vähemmistöä, jolle musiikkimaku ja sen esiintuominen on tärkeä, tiedostettu osa omaa identiteettiä. Heille näyttelyn musiikkimakutesti on ollut niin vahva henkilökohtainen elämys ja ärsyke, että sitä on viitsitty eritellä ja kommentoida varsin perusteellisesikin.

Kolmiportaisen arvosteluasteikon jyrkkyys

Musiikkimakutestiä laadittaessa pyrittiin helppouteen ja visuaaliseen selkeyteen, joten musiikkinäytteisiin annettiin vain kolme erilaista reaktiovaihtoehtoa. Testin viihdyttävyyden vuoksi ne otsikoitiin kepeästi, vitsikkyyttä tavoitellen. Tämä tuntuu ärsyttäneen muutamia vastaajia.

Jotkut olisivat kaivanneet laajempaa, kenties viisiportaista arvosteluasteikkoa. Osa taas piti painikkeiden sanamuotoja sopimattomina kuvaamaan omia mieltymyksiään. ”Mahtavaa musiikkia” kuuluisi joidenkin mielestä vain harvoille kappaleille, ja toisessa päässä kanavan vaihtaminen vaikutti muutamista liian rajulta reaktiolta vähemmän miellyttävään musiikkiin. Erityisesti asteikon keskivaiheille olisi kaivattu enemmän vastausvaihtoehtoja musiikille, josta pitää jonkin verran.

Kuvaa hyvin, vaikka vaihtoehdot olivat turhan jyrkkiä. Kiitos.

Totta on. Hyviä biisejä oli ne, joista pidin. Kolmesta vaihtoehdosta viimeisin, eli kielteisin oli ehkä nimetty oudosti, en ehkä vaihtaisi kanavaa, mutten suorasanaisesti pitänyt musiikista. Kiitos

Olisi voinut olla enemmän vaihtoehtoja palautteelle.

Vähän liian yksinkertaistettu kysely. Pidän yleisesti ottaen hyvin monenlaisesta musiikista, mutta tässä melkein kaikki menivät kategoriaan 'kyllä tätä nyt

kuuntelee, koska vaaditaan aika paljon, että musiikki on mielestäni aivan mahtavaa. Joistain tuohon kategoriaan laittamistani kuitenkin pidin aika paljon, toisista en juurikaan. Tulos ei siis vastaa omaa näkemystäni.

Makuryhmien sisältö ja nimitykset

Kritiikkiä esitettiin myös testituloksessa esitettyjen makuryhmien sisällöstä, laajuudesta ja otsikoinnista, jotka perustuivat aiemmissa musiikkimakututkimuksissa esitettyihin luokitteluihin ja nimityksiin. Muutamat kiinnittivät huomiota siihen, että eri makuryhmissä oli eri määrä musiikinäytteitä, minkä katsottiin vääristävän tulosta erityisesti korkeakulttuurisen makuryhmän hyväksi.

Rockhenkisen alle niputettu liian monta eri tyyliä.

Huomasimme, että musiikinäytteissä oli eri genrejä eri määrä: Korkeakulttuuria 5 näytettä ja modernia populaaria vain 3 näytettä (muuta 4). Eikö se vääristä testin lopputulosta, koska pisteet kerääntyvät epätasaisesti?

Tutkimuskirjallisuudessa käytetyistä termeistä voimakkaimpia reaktioita aiheutti sana korkeakulttuurinen, jonka osuminen omalle kohdalle herätti milloin yllättyneitä ja huvittuneita, milloin hämmentyneitä, jopa ärtyneitä reaktioita. Tämä liittyy suomalaiseen asenneilmastoon kuuluvaan tasa-arvon korostamiseen ja eliitinvastaisuuteen. Ihanteellista ja tavoiteltavaa on monen mielestä keskihakuinen ”tavallisuus”. Tästä näkökulmasta korkeakulttuuriseksi nimittäminen voi tuntua sekä imartelulta että loukkaukselta.

Aika lähelle, korkeakulttuurinen yllätti positiivisesti.

Pitää paikkansa! Olen melko kaikkiruokainen musiikin suhteen. Hiukan hämmästyin, kun korkeakulttuurinen musiikki sai minulta peräti 16 pistettä :)

Korkeakulttuurista musiikkia ei tule kuunneltua kotona, mutta sopii tänne museon tunnelmaan

Kul test. Nu ska jag gå hem och berätta om min högkulturella musiksmak och lyssna på en gåva i toner på radio Vega, haha.

Testin mukaan olen korkeakulttuurinen, vaikka itse kuuntelen enemmän rockia.

Tykkään tosi paljon jazzista mutta myös klassisesta. Tangokin on eri tilanteissa hyvää, miksei popahtavakin. Vierastan vain sanaa korkeakulttuurinen, se on kammottava sana.

Ei kuvannut aivan täysin, koska joukossa ei ollut lempimusiikkiani 80-luvulta tai groovea ja rentoa jazzia... En koe olevani erityisen korkeakulttuurinen musiikinkuluttaja. Toisenlaiset kappalevaihtoehdot olisivat antaneet toisenlaisen tuloksen. Pidän musiikista, jota tulee esim. Sunclassicsilta tai Radio Helsingistä...

Paria asiantuntevan oloista vastaajaa kiusasi kaikkinaisen musiikkityylien luokittelu. Näisäkin kommenteissa ”korkeakulttuurinen” tuntui ärsyttävän terminä eniten. Tasa-arvoa korostavassa yhteiskunnassa ja kulttuuri-ilmapiiressä vihjauskin taiteenlajien perinteisestä arvojärjestyksestä ja luokkasidonnaisuudesta vaikuttaa olevan provosoivaa.

Jokseenkin eri mieltä musiikin lajien määreistä. Etno ja moderni klassinen musiikki voivat olla hyvinkin rock-henkisiä, ja jazz paljon muuta kuin perinteiseksi tai korkeakulttuuriseksi miellettyä. Nämä jaottelumääreet toistavat vanhoja lokerointitapoja, eivätkä oikein kerro koko totuutta.

Keinotekoisesta korkeakulttuuri >< pop-kulttuuri -vastakkainasettelusta olisi aika luopua, eikö teidänkin mielestä? Itse yritän lähtökohtaisesti antaa mahdollisuuden kaikelle musiikille (t: musiikkitieteilijä), mutta mieltymykset ovat itsellenikin. ”Täysin” ennalta-arvattava valtavirta pop- ja iskelmämusiikki tuppaa jäämään kuuntelua vaille.

Musiikkimaun ”kaikkiruokaisuus” on noussut monissa tutkimuksissa esiin uutena korkeasti koulutettujen ryhmien ihanteena. Toisin kuin ”korkeakulttuurisuus” se tuntui miellyttävän vastaajia myös testituloksena ja itseä koskevana määreenä. Osa ihmisistä näkee siis itsensä mieluusti kaikkiruokaisena musiikin suhteen, vaikka jotkut toki tätäkin määritelmää kritisoivat alleviivaten makunsa omaperäisyyttä. Tällaiset kommentit heijastanevat osaltaan myös yksilöllisyyttään korostavien ihmisten vieroksuntaa itsensä määrittelyä kohtaan. Oma persoona ja musiikkimaku halutaan nähdä alati avoimena uusille virikkeille.

Kaikkiruokainen musiikin suhteen ajattelin itseni olevan.

Kuuntelin vain lyhyesti kutakin näytettä, mutta myös itse pidän, että olen kaikkiruokainen.

Kukaan ei ole musiikin suhteen kaikkiruokainen, en minäkään.

Mielestäni musiikin kuuntelijaa ei voi väittää kaikkiruokaiseksi, mikä oli oma tulokseni. En voi väittää pitäväni kaikesta kuulemastani musiikista. Pikemminkin olen luonteeltani utelias kuuntelija, ja musiikin suurkuluttaja.

Olen musiikkimaultani kaikkiruokainen, mutta myös valikoiva, utelias, kokeileva ja intohimoinen. Laajasta musiikkimausta huolimatta en ole anything goes -ihminen. Vaihtoehtoissa pitäisi huomioida myös tanssillisuus.

Samantapaisessa yksilöllistä musiikkisuhdetta painottavassa hengessä jotkut nostivat esiin musiikin tilannesidonnaisuuden, eli sama näyte olisi voinut herättää erilaisen tunnereaktion toisessa yhteydessä.

Musiikkimaku vaihtelee hieman millainen tunnelma tai olotila.

Hauska testi, sai myös liikkumaan! Se, millaiseksi musiikin kokee, riippuu kuitenkin paljon tilanteesta ja mielialasta – kommenttina sikäli, että testillä kerätään tutkimusaineistoa. Vastausvaihtoehdot olivat myös hieman kategoriset, mutta ehkä se on tarkoituskin? Kiva idea joka tapauksessa.

11 LOPUKSI

Musiikkimakua on tutkittu kulttuurisosiologiassa yleensä sanallisesti paperilomakkein, jolloin musiikinlajien nimitysten (rock, jazz, klassinen jne.) merkitys on ollut vastaajan omien mielikuvien varassa ja vastaukset siten jossain määrin vertailukelvottomia. Kuunneltavien näytteiden avulla saadaan aikaan välitön, tunneperäisempi reaktio juuri tietynlaiseen musiikkiin. Näytteiden kuunteluttamista käytetäänkin usein radioiden kuuntelijatutkimuksissa. Vertailuaineistoa on siis saatavilla molemmilla menetelmillä tehdyistä musiikkimakututkimuksista.

Hakasalmen huvilan Musiikkia!-näyttelyssä vuosina 2015–2017 toteutettu pelimuotoinen, viihdyttävä musiikkimakutesti oli ainutlaatuinen aineistonkeruukokeilu, joka osoitautui käyttöliittymänä vastaajille hyvin mieluisaksi ja houkuttelevaksi. Sen harvinaisia piirteitä olivat myös testin laaja musiikkityylien kirjo, genremaun yhdistäminen näytteiden kuunteluun sekä vastaajille tarjottu kommentointimahdollisuus.

Kahden vuoden aikana testin teki yli 10 800 museokävijää, jotka olivat toki vain murto-osa näyttelyn yli 90 000:n kokonaiskävijämäärästä mutta muodostivat kuitenkin hyvin runsaan ja laajan vastausmateriaalin. Aineiston ansioihin kuuluu muun muassa nuorten ja myös ulkomaisten vastaajien lukuisuus, heikkouksiin puolestaan museokävijöiden sosiaalinen valikoituneisuus, joka osaltaan vinouttaa tuloksia. Pelimäistä makutestiä voisi siksi olla antoisaa kokeilla muuallakin kuin museoympäristössä.

Testissä rajoituttiin vain 16 musiikinlajiin ja -näytteeseen sekä kolmiportaiseen arvosteluasteikkoon. Tämä johtui testin sijoittumisesta museonäyttelyyn, jossa kävijöillä ei ole aikaa eikä halua juuttua pitkäksi aikaa yhteen kohtaan. Testin haluttiin olevan mahdollisimman selkeä, sujuva ja helppokäyttöinen. Tästä valinnasta saatiin jonkin verran kritiikkiä sekä vastaajilta että tutkimusta kommentoineilta asiantuntijoilta.

Jos makutesti laadittaisiin kokemusten ja palautteen perusteella uudestaan, näytteiden lisäämistä ja lyhentämistä voisi harkita. Esimerkiksi Yleisradion yleisötutkimuksissa yksittäisten kappaleiden kuuntelu-aika on ollut vain noin 10 sekuntia (Haaramo 2017). Näinkin lyhyet näytteet ovat toimineet hyvin, ja tätä luokkaa oli myös Hakasalmen huvilan musiikkimakutestin näytteiden keskimääräinen kuuntelu-aika. Kaupalliset radiot testaavat soitto-listoja soittamalla koyleisölle 6–10 sekunnin näytteitä (Räisänen 2017). Näin lyhyillä näytteillä testin viihdyttävyys voi kuitenkin vaarantua ainakin hitaammin reagoivien kuulijoiden mielestä. Näin ei myöskään saada tietoa, miten näytteiden kuuntelu-aika korreloi vastaajan mieltymysten kanssa.

Vaikeampi kysymys on, millaisilla näytteillä testiä pitäisi täydentää. Vastaajien palautteessa puutelista ulottui laidasta laitaan gregoriaanisesta laulusta griotteihin, laulelmista elektronisen musiikin moninaisiin suuntauksiin. Asiantuntijoiden kommentoissa kiinnitettiin huomiota muun muassa nykyään hyvin suosittuun kotimaiseen naispopiin (kuten Anna Puu, Laura Närhi, Chisu) puuttumiseen testistä.

Kaikkia tyydyttävää näytevalikoimaa, josta jokainen todella löytäisi omimman musiikkinsa, lienee mahdotonta tuottaa. Tulevia vastaavanlaisia testejä suunniteltaessa olisikin tyylillisen kaikenkattavuuden tavoittelemisen sijaan pikemmin syytä pohtia tarkemmin ja terävöittää kerättävälle aineistolle asetettavia tutkimuskysymyksiä sekä määrittellä testin laajuus ja näytteiden sisältö niiden mukaan.

Hakasalmen huvilan Musiikkia!-näyttelyn musiikkimakutestille ei suunnitteluvaiheessa asetettu täsmällisiä ”tieteellisiä” tavoitteita, koska pyrkimyksenä oli lähinnä kokeilla pelimäistä aineistonkeruumenetelmää musiikkimaun tutkimuksessa. Testin keskeiseksi tutkimuskysymykseksi ja -tulokseksi voisi silti jälkikäteen määritellä aiemmassa tutkimuksessa esiin nousseiden, makuryhmiä rajaavien musiikinlajien erottelevuuden kokeilemisen soivien näytteiden avulla.

Soivien musiikinäytteiden käyttö sokkotestinä ja vastaajien suora altistaminen muulle kuin omimmalle mielimusiikille on musiikkimakututkimuksen koeasetelmana harvinaisen ja kuuluu museossa kokeillun makutestin ansioihin. Radioasemien testeissä kuuntelutetaan usein vain tavoiteltua kohderyhmää todennäköisesti kiinnostavia musiikinlajeja, hyvinkin hienovaraisia genrerajoja tulkiten. Sanallisissa tutkimuksissa tutkittavat saavat joko ruksia musiikinlajien monitulkintaisia nimikkeitä tai kertoa itse omasta mielimusiikistaan.

Hakasalmen huvilan Musiikkia!-näyttelyn musiikkimakutestin tulokset tuovat esiin muissa tutkimuksissa varjoon jääviä mieltymyksiä ja vastenmielisyyksiä. Siten ne nyansoivat ja jossain määrin kyseenalaistavat tähänastisia käsityksiä erilaisten musiikkimakujen koostumuksesta ja korrelaatiosta. Toivottavasti tämä antaa virikkeitä uudenlaisia aineistokeruumenetelmiä soveltaville jatkotutkimuksille.

*Diskomusiikin huuma ei ole hiipunut. Tanssin riemua Kaarle XII:ssa Kasarmikadulla joulukuussa 2008. Helsingin kaupunginmuseo/
Tero Suwilammi*

LÄHTEET

Alasuutari, Pertti (2009). Snobismista kaikkiruokaisuuteen. Musiikkimaku ja koulutustaso. Teoksessa *Suomalainen vapaa-aika. Arjen ilot ja valinnat*. Toim. Mirja Liikkanen. Gaudeamus.

Haaramo, Juha (2017). Tilastokeskus. Yliaktuaari, Kulttuuri- ja ajankäyttö. Sähköpostiviesti 1.8.2017.

Keskinen, Vesa (1994). Mozartista Leskiseen. Helsingiläisten musiikkimaut. Helsingin kaupungin tietokeskuksen tutkimuksia 1994:6.

Keskinen, Vesa & Jäppinen, Jere. From Bach to Beyoncé - examining musical preferences in Helsinki. *Helsinki Quarterly* 3/2015.
www.kvartti.fi/en/articles/bach-beyonce-examining-musical-preferences-helsinki

Purhonen, Semi (2014). Musiikki. Teoksessa *Suomalainen maku*. Kulttuuripääoma, kulutus ja elämäntyylien sosiaalinen eriytyminen. Semi Purhonen ja työryhmä Jukka Gronow, Riie Heikkilä, Nina Kahma, Keijo Rahkonen, Arho Toikka. Gaudeamus.

Räisänen, Kari (2017). Raha ratkaisee radiohitit. *Helsingin Sanomat* 21.8.2017.
www.hs.fi/talous/art-2000005333911.html

KIRJOITTAJAT

Jere Jäppinen on Helsingin kaupunginmuseon tutkija ja tuotti Hakasalmen huvilan *Musiikkia!*-näyttelyn.

Vesa Keskinen toimii tutkijana kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosastolla.

LIITE 1

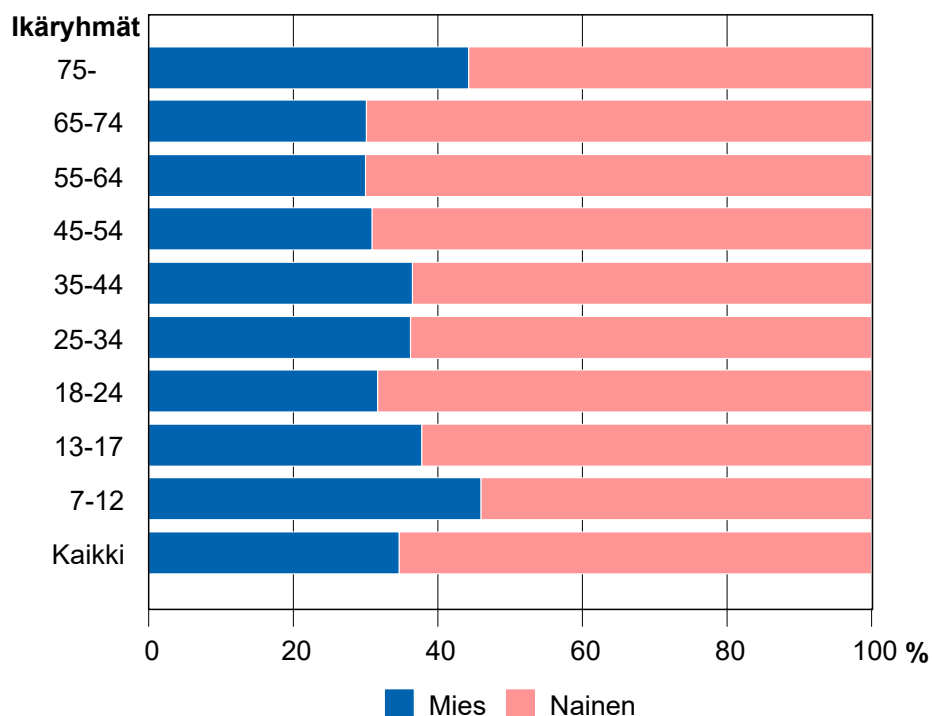
Musiikinlajit ja näytteet sekä niiden luonnehdinnat

- 1. Helposti kuunneltava klassinen**
J. C. Bach: Oboekonsertto F, T291: *1. Andante*
- 2. Ooppera**
G. Rossini: *Bel raggio lusinghier* oopperasta *Semiramide*
- 3. Moderni klassinen**
Magnus Lindberg: *Engine*
- 4. Suomalainen kansanmusiikki**
Helsingin pitäjän spelarit: *Oskarin polkka*
- 5. Maailmanmusiikki, etno**
Rachid Taha: *Ya rajah*
- 6. Vanha jazz**
New Orleans Rhythm Kings: *Jazz Me Blues*
- 7. Uusi jazz**
John Coltrane: *Countdown*
- 8. Vanha funk, soul, disko**
Sly and the Family Stone: *Underdog*
- 9. Rap**
Ville Kalliosta feat. Davo, Petos, Puppa J: *Se mitä puhutaan lujaa*
- 10. R'n'B, "soittolistamusiikki"**
Beyonce: *Single Ladies*
- 11. Tekno, house, elektro**
Norman DJ: *Go Back*
- 12. Heavy metal**
Kreator: *Civilization Collapse*
- 13. Rock**
Creedence Clearwater Revival: *Travelin Band*
- 14. Suomi-rock**
Verenpisara: *Suunta*
- 15. Vanha kotimainen tanssimusiikki**
Olavi Virta: *Yön kulkija*
- 16. Uudempi kotimainen iskelmä**
Anne Mattila: *Kaipuuni on uskomaton*

LIITE 2

Taustatietoja vastaajista

Kuvio 1. Vastaajat iän ja sukupuolen mukaan (N=10 825)

Taulukko 1. Vastaajat iän ja koulutusasteen mukaan

Ikäryhmät	Koulutusaste					N
	Perusaste	Keskiaste	Alempi korkea	Ylempi korkea	%	
<i>Kaikki</i>	18,5	22,0	25,9	33,6	100	10 825
7-17	76,5	17,0	3,7	2,8	100	1 981
18-24	8,4	32,1	45,5	14,1	100	1 010
25-34	5,1	15,6	31,6	47,8	100	1 801
35-44	4,4	18,6	28,3	48,8	100	1 401
45-54	4,0	23,7	27,9	44,4	100	1 686
55-64	6,0	28,0	28,6	37,4	100	1 713
65+	6,5	24,7	27,7	41,1	100	1 233

Taulukko 2. Vastaajat iän ja asuinpaikan mukaan (N=10 825)

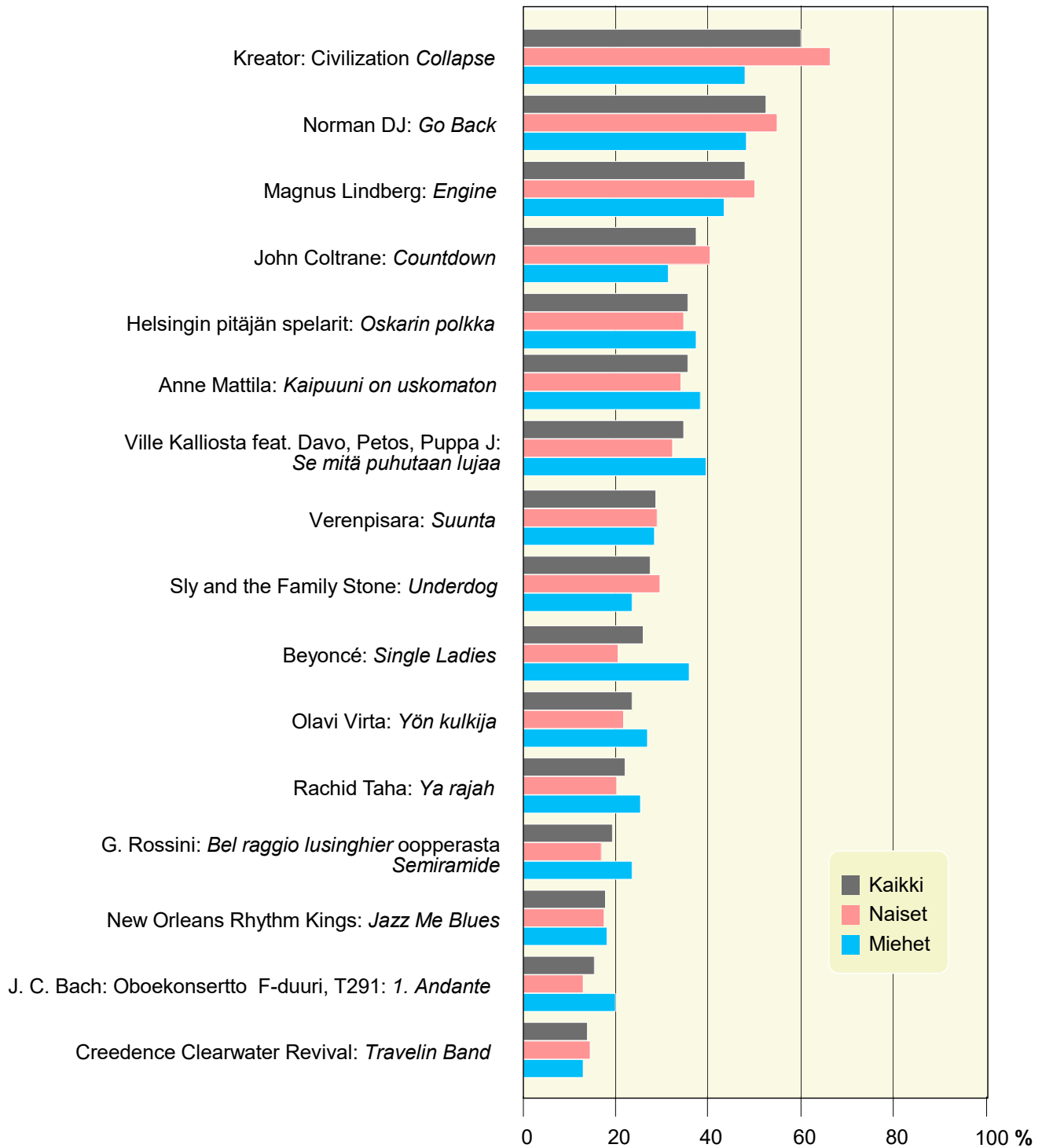
Asuinpaikka	Ikäryhmät						
	7-17	18-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+
Helsinki	19,4	8,1	19,1	13,3	14,3	14,9	11,0
Espoo, Vantaa, Kauniainen	20,6	6,3	9,7	14,7	18,9	17,5	12,4
Muu Suomen kaupunki	14,5	8,5	13,1	10,6	19,7	21,8	11,9
Ulkomailla	8,5	24,8	24,5	10,5	11,9	10,3	9,6
Maaseutu	27,2	5,6	4,4	11,0	16,3	18,3	17,2
Taajama	17,7	15,4	7,4	15,4	18,4	15,4	10,3

Taulukko 3. Vastaajat asuinpaikan ja koulutusasteen mukaan

Asuinpaikka	Koulutusaste					
	Perusaste	Keskiaste	Alempi korkea	Ylempi korkea	%	N
Helsinki	19,8	21,9	25,7	32,7	100	6 313
Espoo, Vantaa, Kauniainen	21,6	24,5	24,7	29,2	100	1 902
Muu Suomen kaupunki	15,9	22,7	24,1	37,3	100	1 171
Ulkomailla	5,1	13,7	34,7	46,5	100	965
Maaseutu	25,7	29,6	19,2	25,4	100	338
Taajama	15,4	28,7	20,6	35,3	100	136

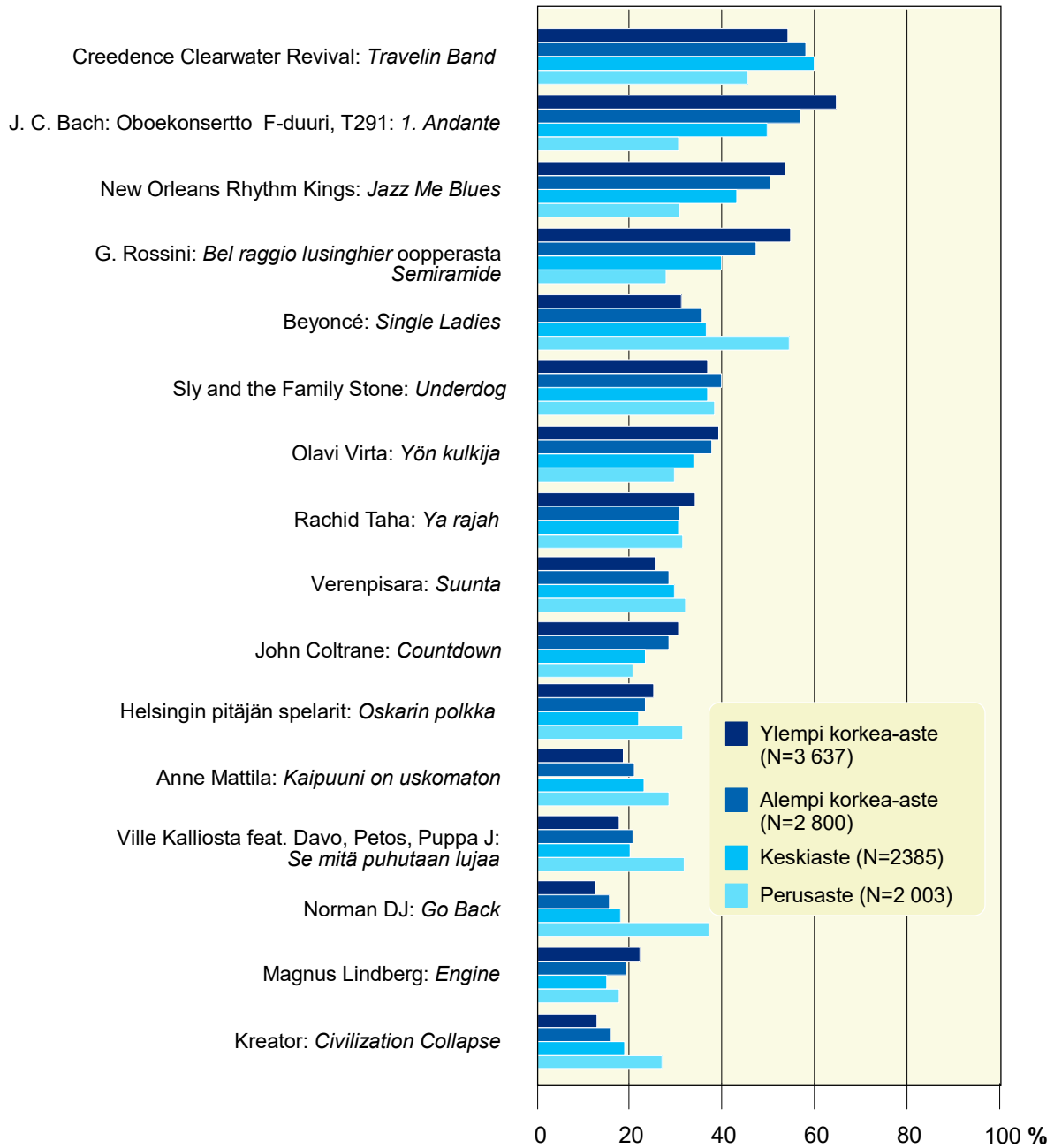
LIITE 3

Miesten ja naisten inhokit (N=10 825)

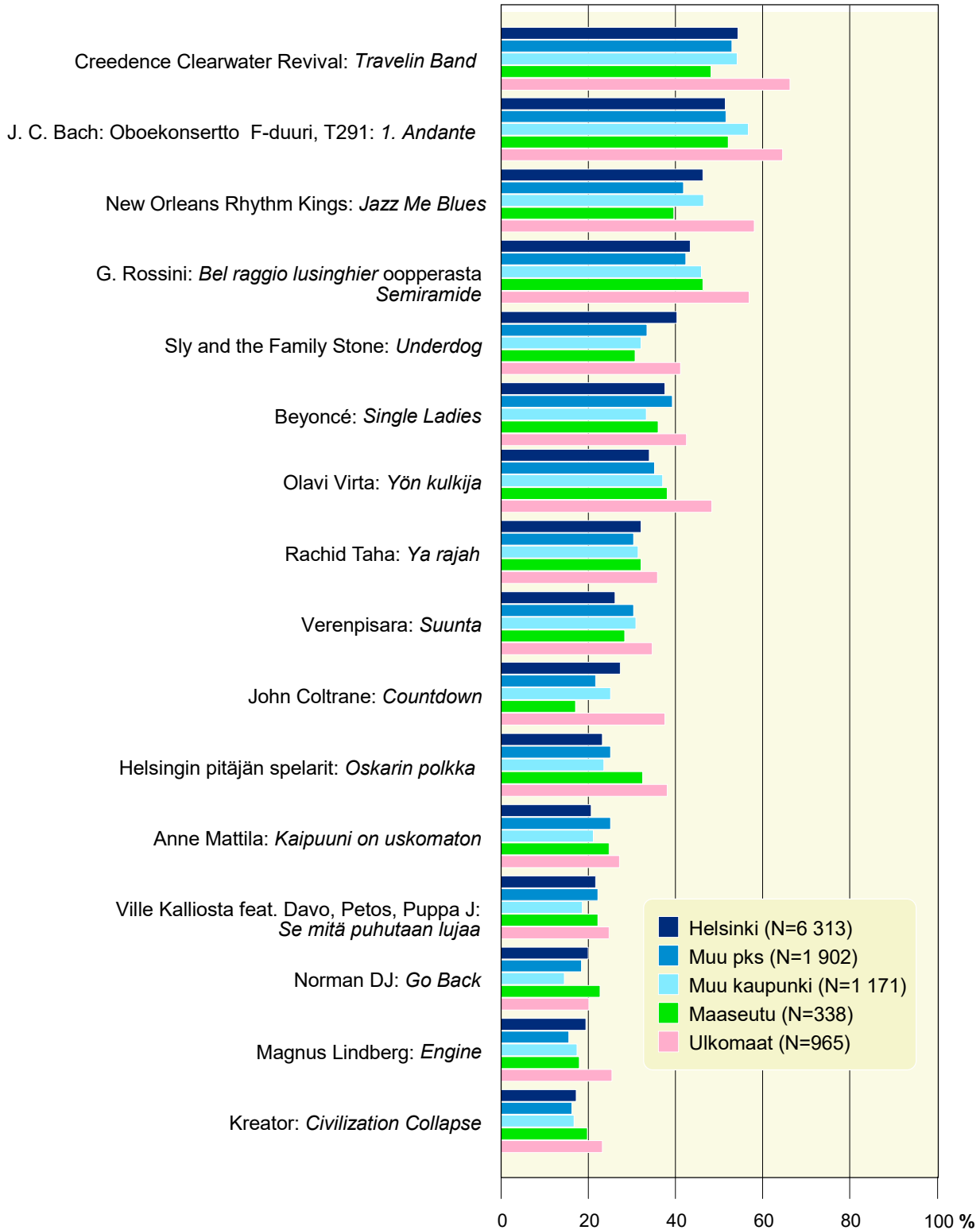
LIITE 4

Mahtavaa musiikkia koulutusasteen mukaan (N=10 825)

LIITE 5

Mahtavaa musiikkia asuinpaikan mukaan (N=10 689)

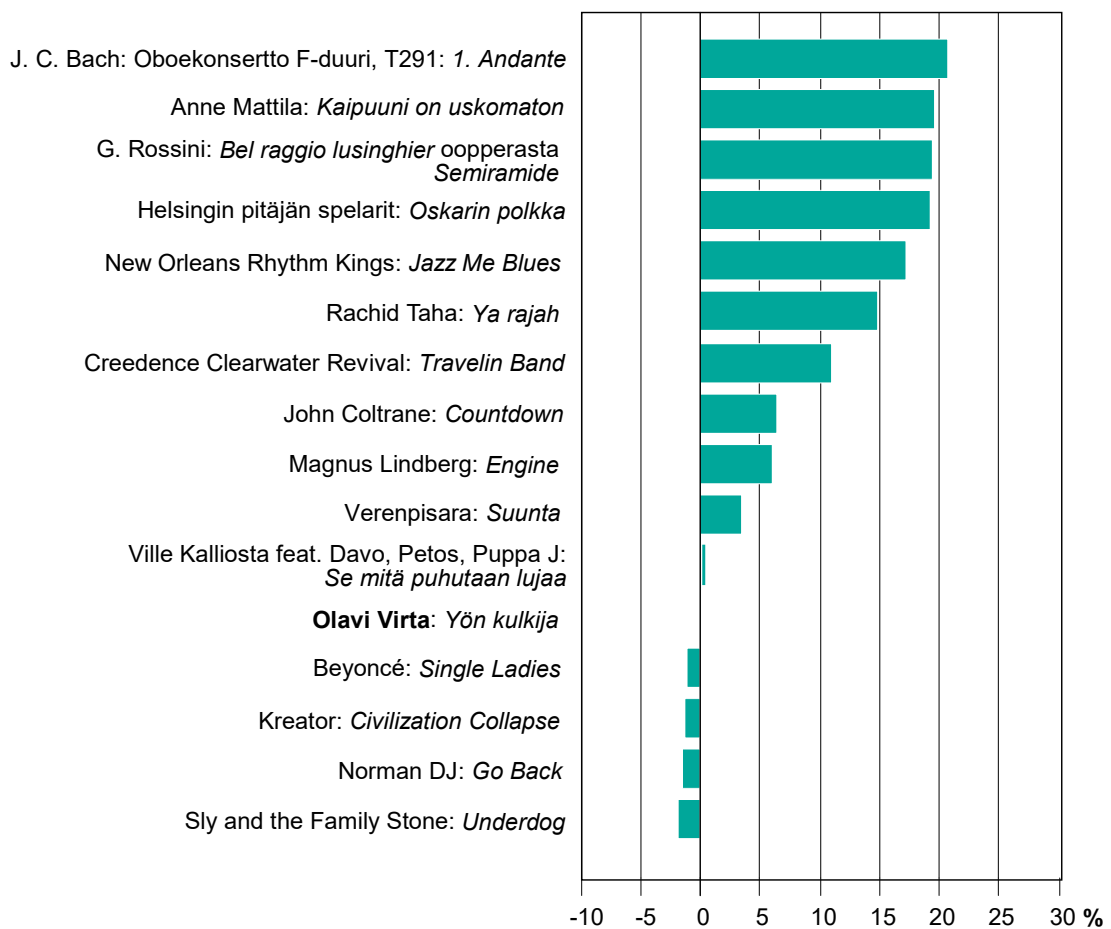

LIITE 6

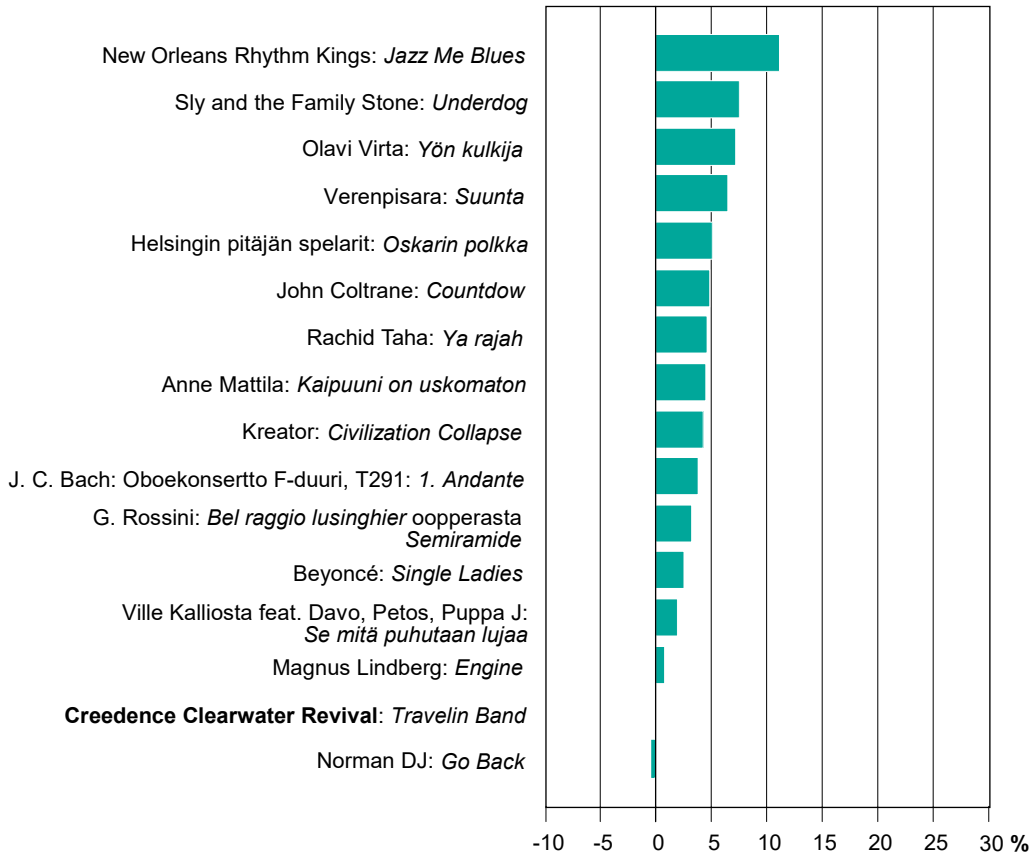
Musiikkimakuprofiilit

Mahtavaa musiikkia -arvosanan antaneiden vastaavat arvosanat muille kappaleille sekä suhteutus kaikkien vastaajien mielipiteeseen (ks. sivun 19 selite).

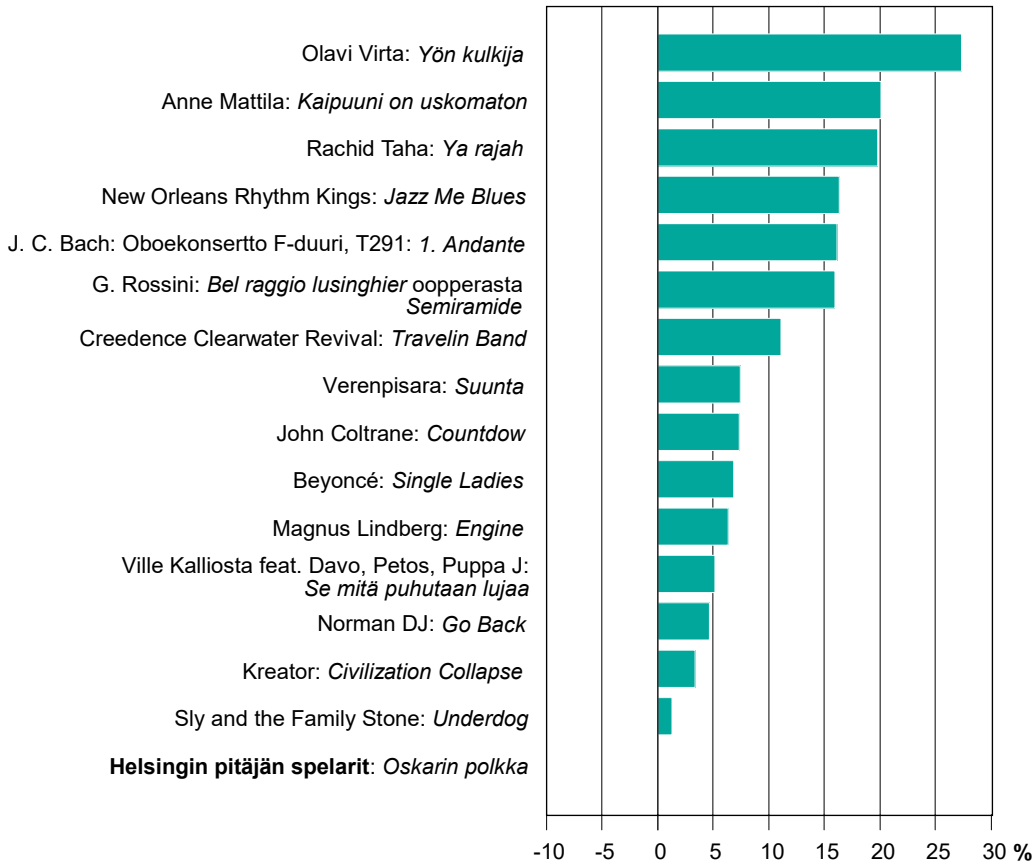
1. Olavi Virta: Yön kulkija (mahtavaa 36 % kaikista, N = 3 895)

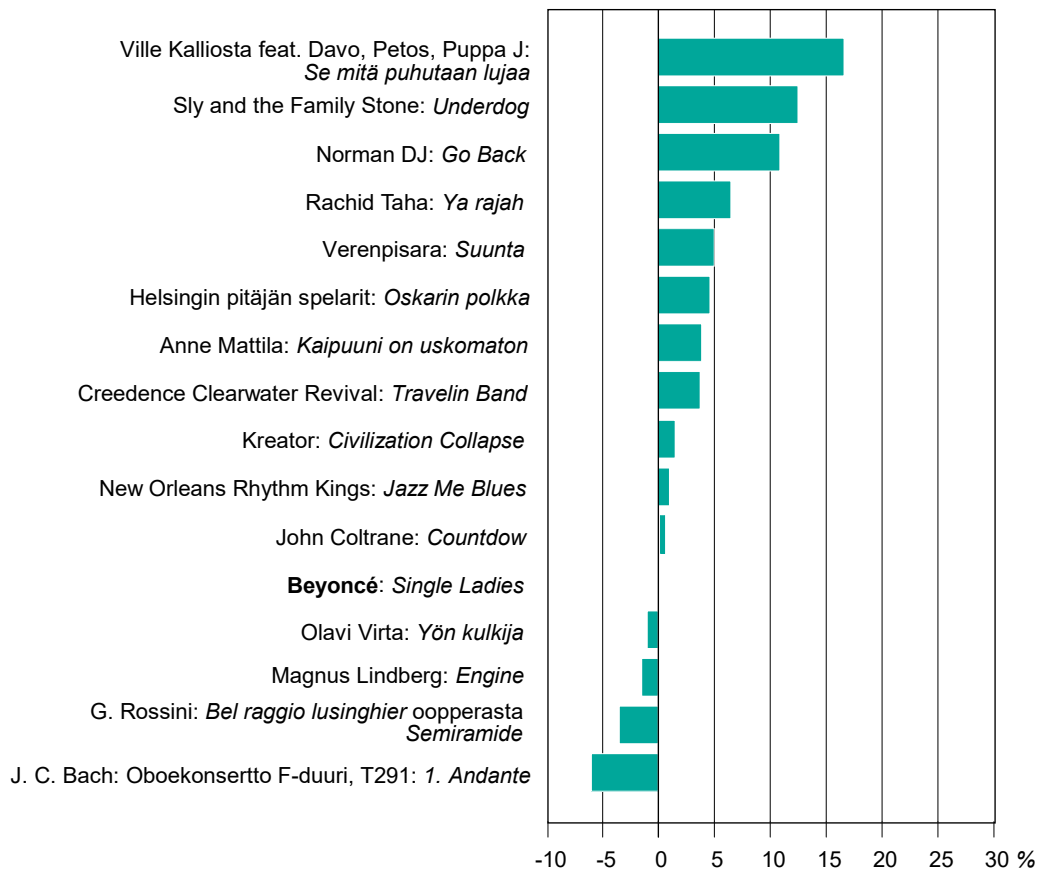
2. Creedence Clearwater Revival: Travelin Band (mahtavaa musiikkia 55 % kaikista, N = 5 954)

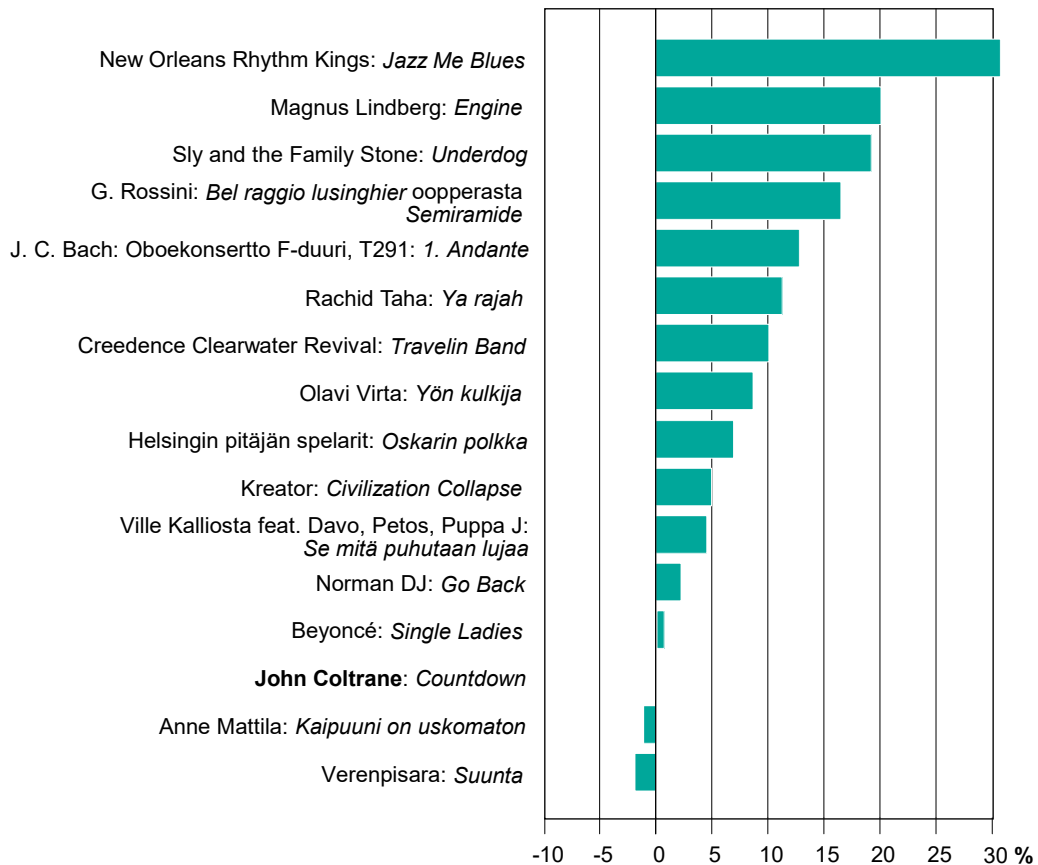
3. Helsingin pitäjän spelarit: Oskarin polkka (mahtavaa 25 % kaikista, N = 2 738)

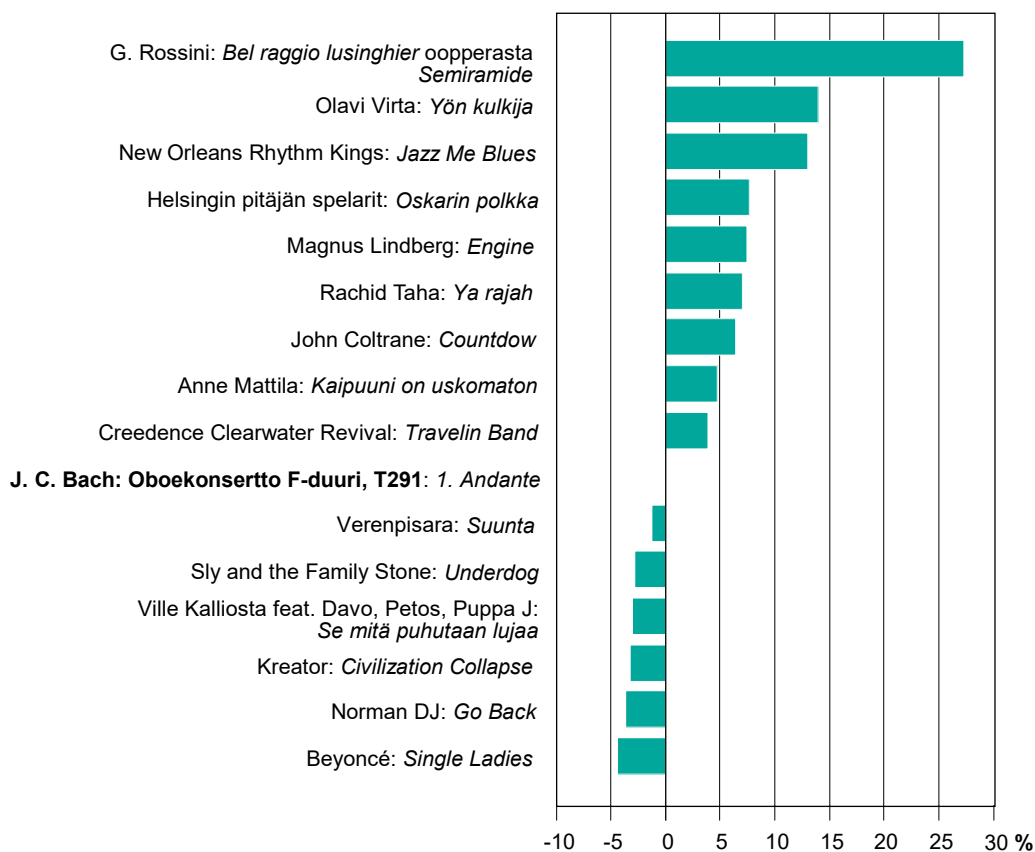
4. Beyoncé: Single Ladies (mahtavaa 38 % kaikista, N = 4 109)

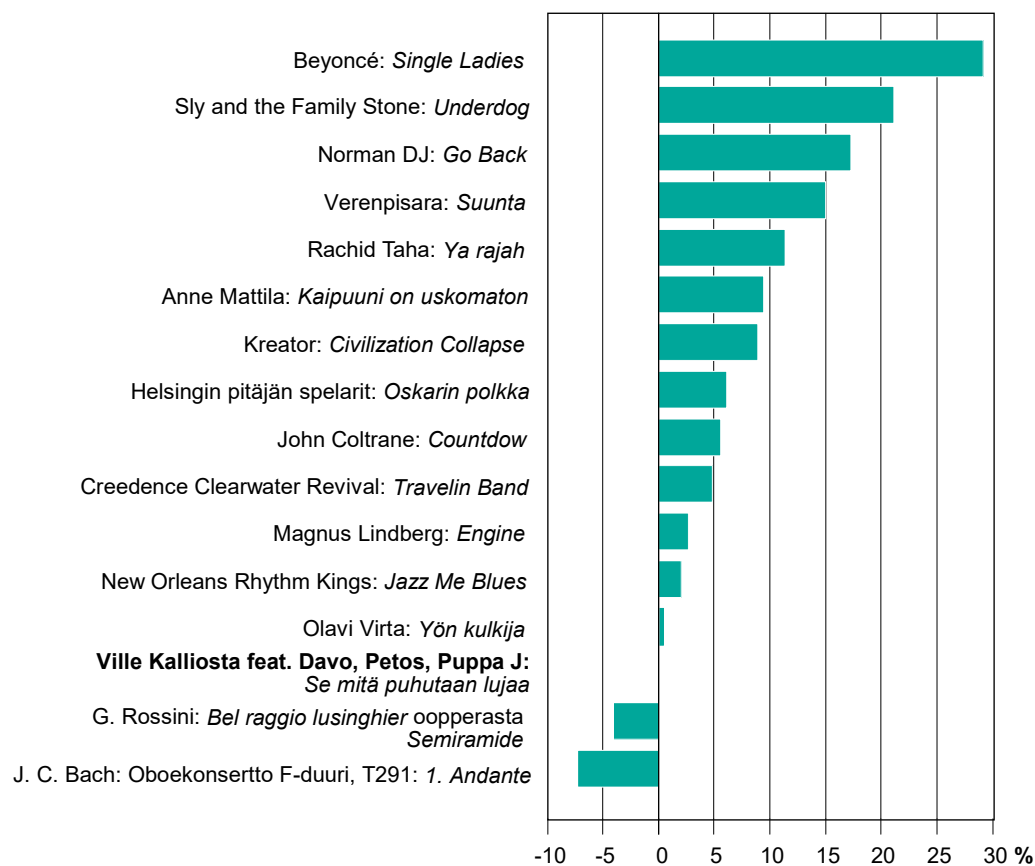
5. John Coltrane: Countdown (mahtavaa 27 % kaikista, N = 2 892)

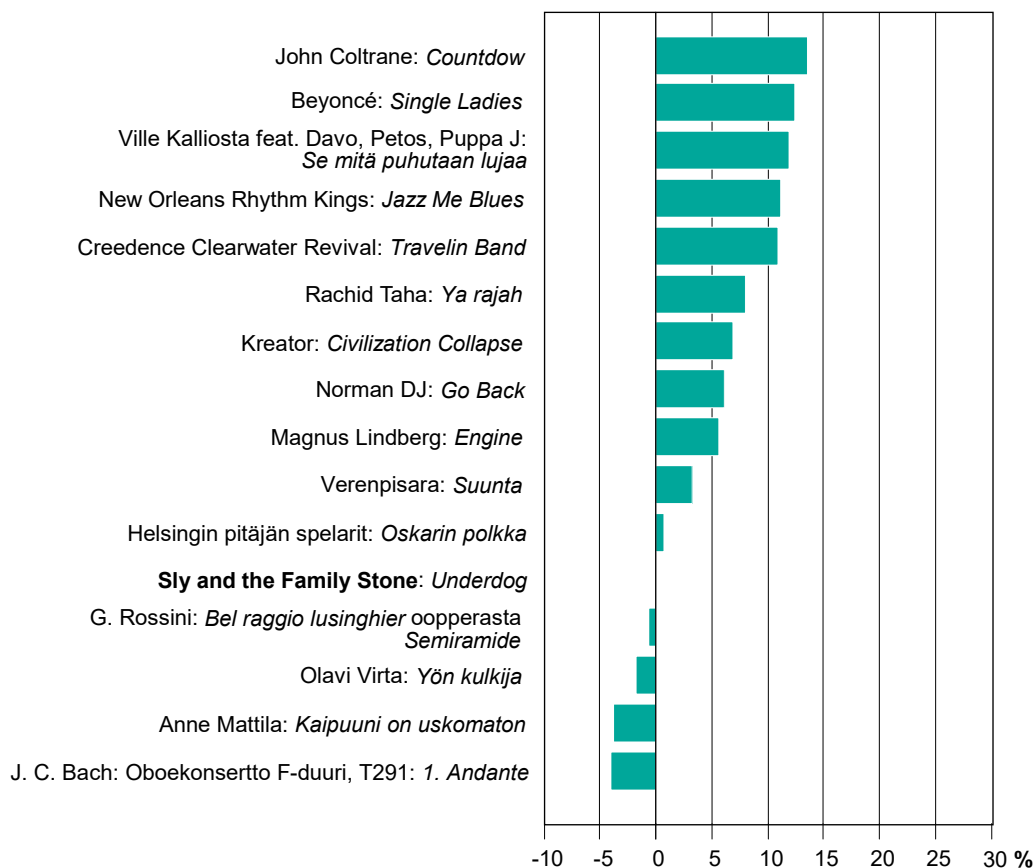
6. J. C. Bach: Oboekonsertto F-duuri (mahtavaa 53 % kaikista, N = 5 761)

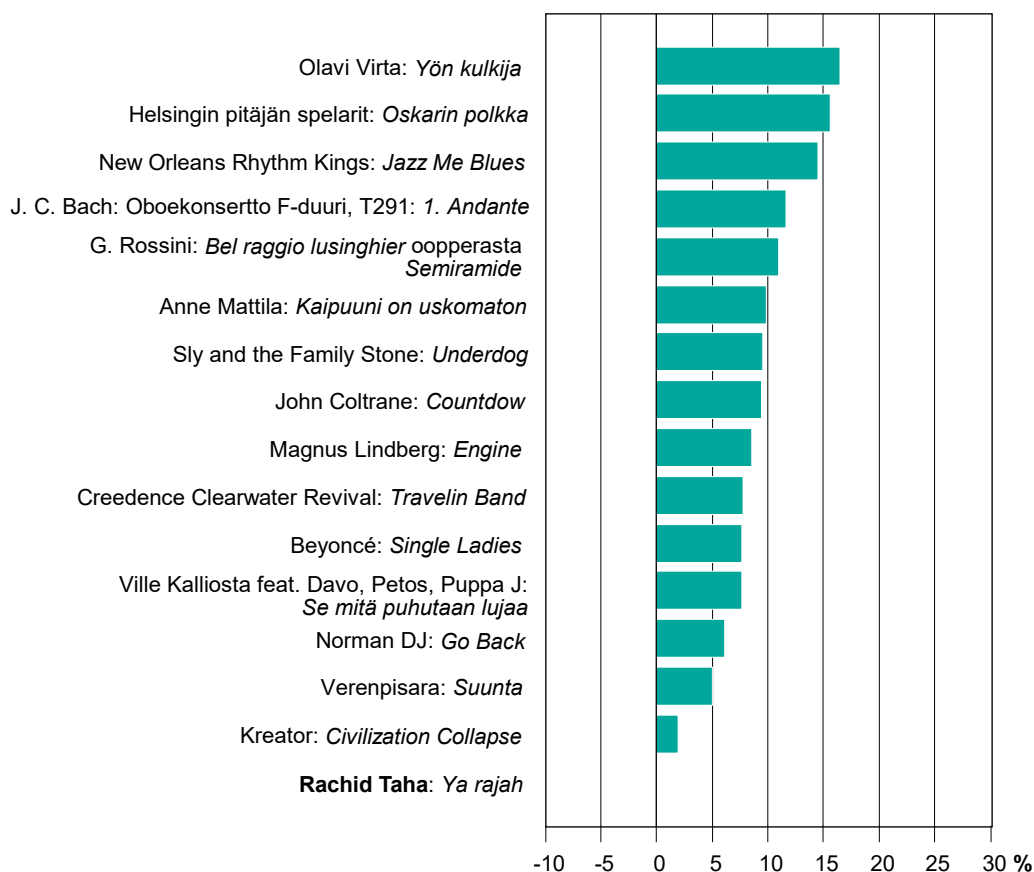
7. Ville Kalliosta etc.: Se mitä puhutaan lujaa (mahtavaa 22 % kaikista, N = 2 356)

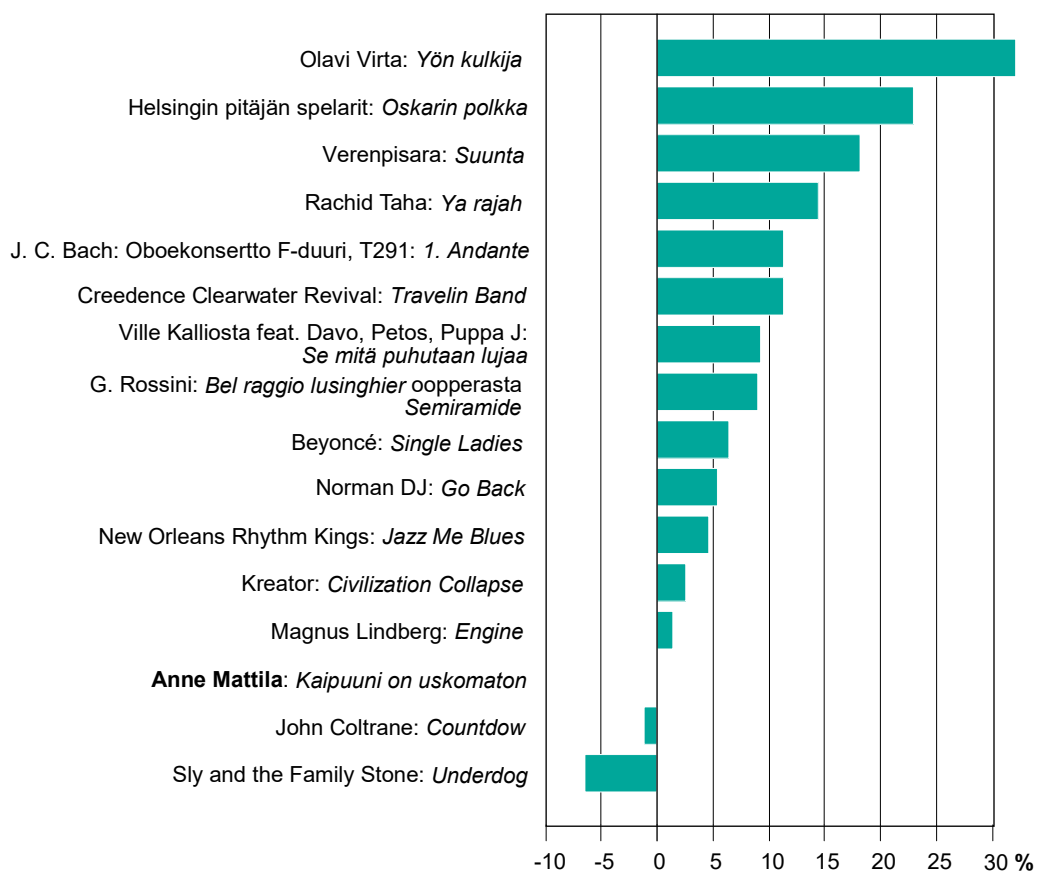
8. Sly and the Family Stone: Underdog (mahtavaa 38 % kaikista, N = 4 116)

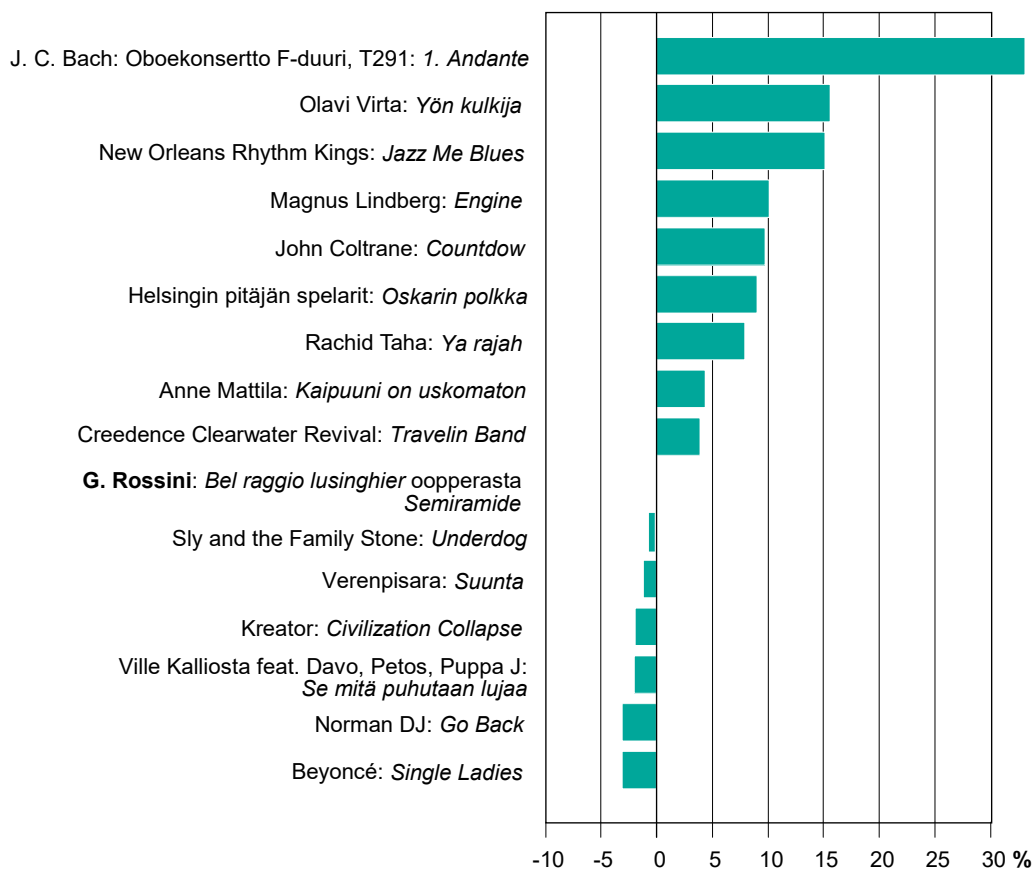
9. Rachid Taha: Ya rajah (mahtavaa 32 % kaikista, N = 3 478)

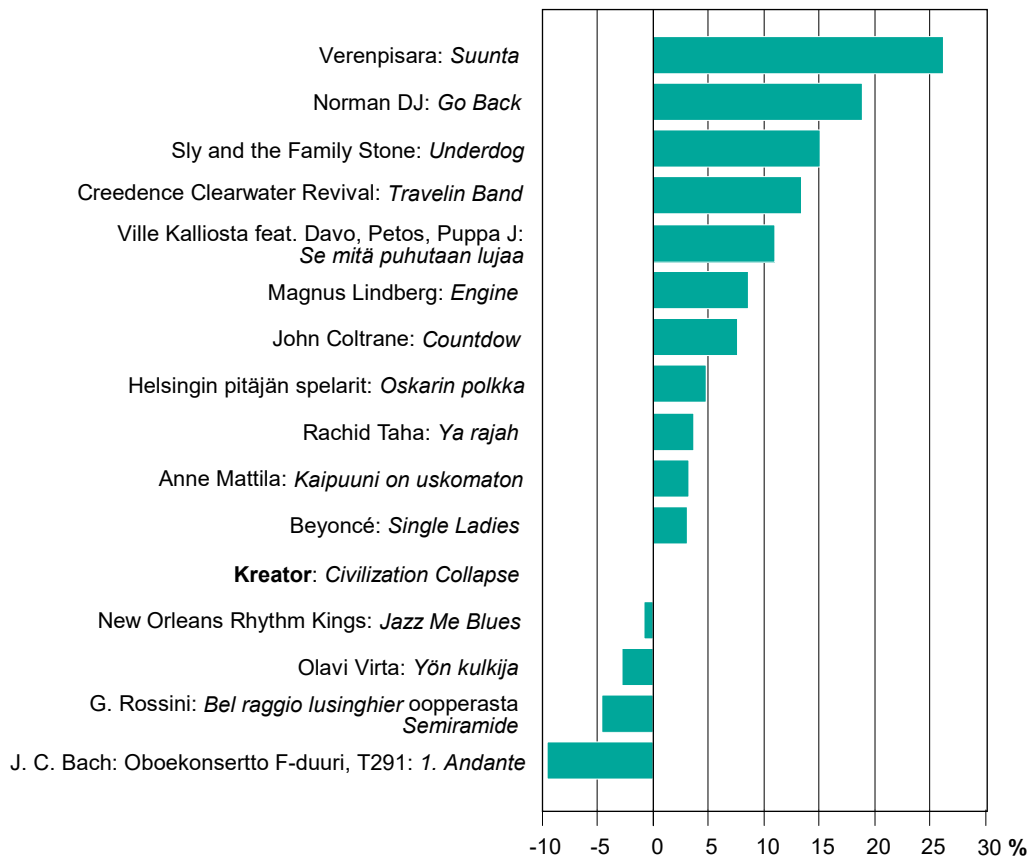
10. Anne Mattila: *Kaipuuni on uskomaton*, mahtavaa 22 %, N = 2 399)

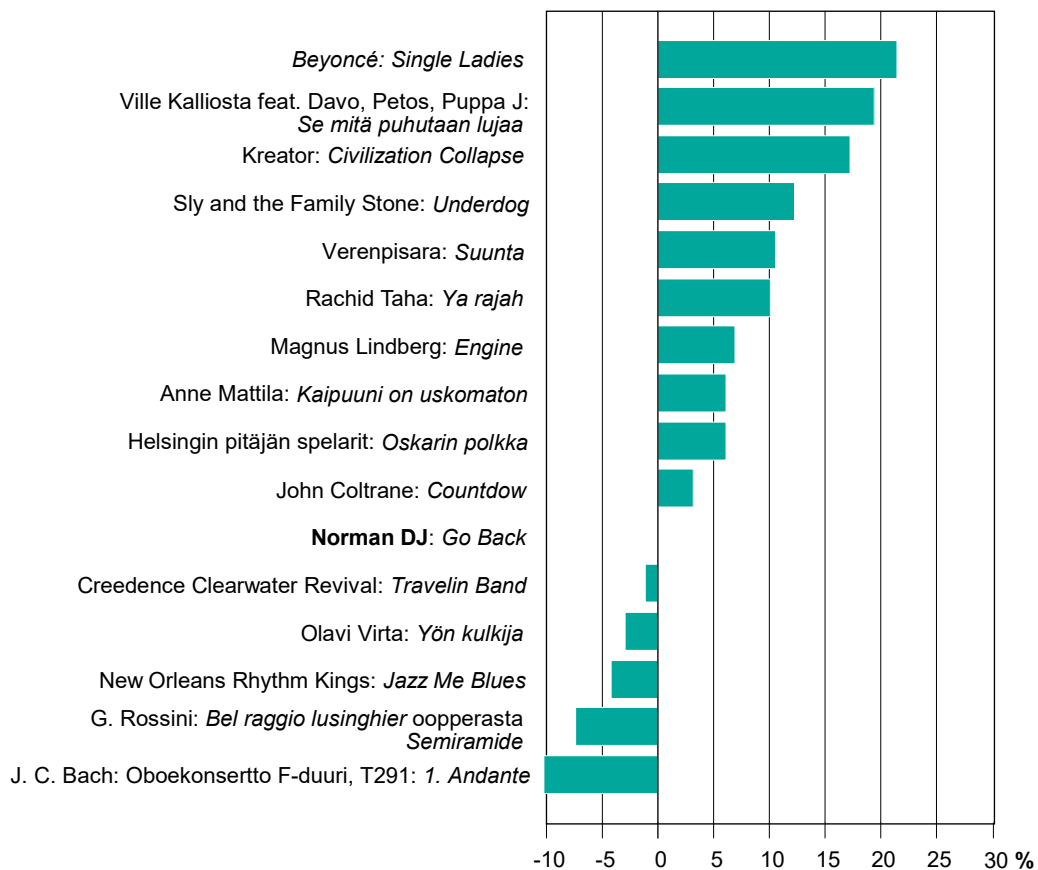
11. G. Rossini: *Bel raggio lusinghier* (mahtavaa 45 %, N = 4 842)

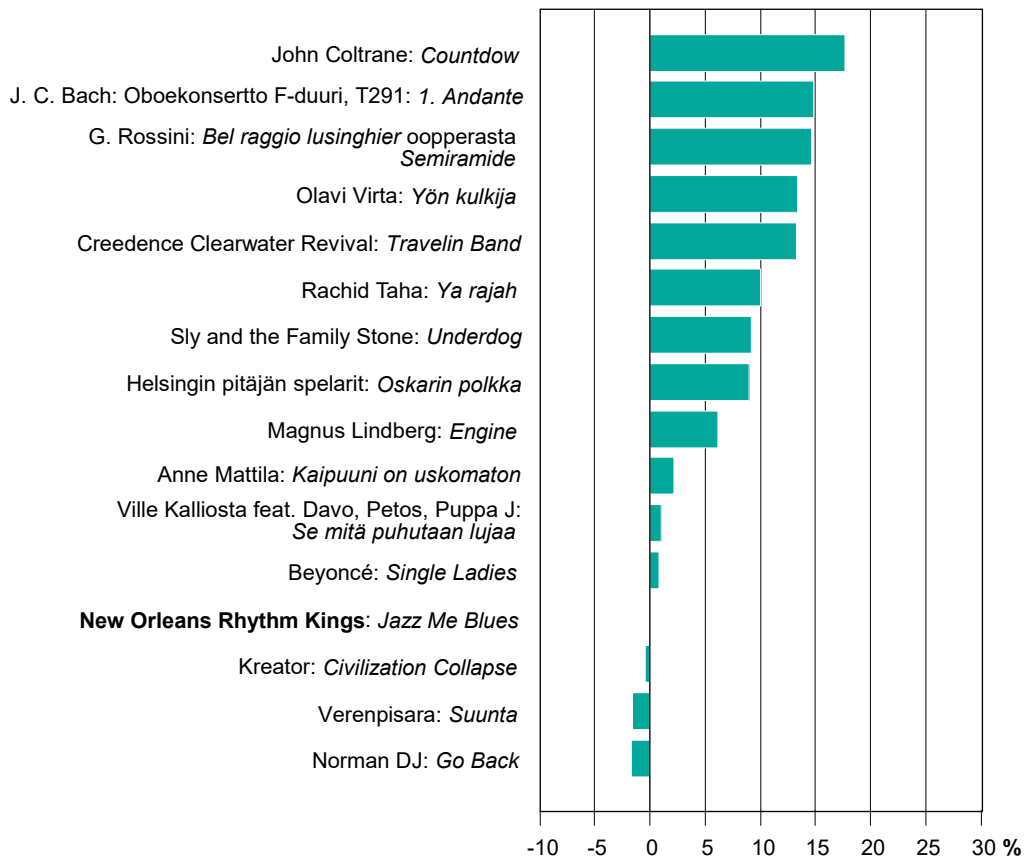
12. Kreator: Civilization Collapse (mahtavaa 18 %, N = 1 911)

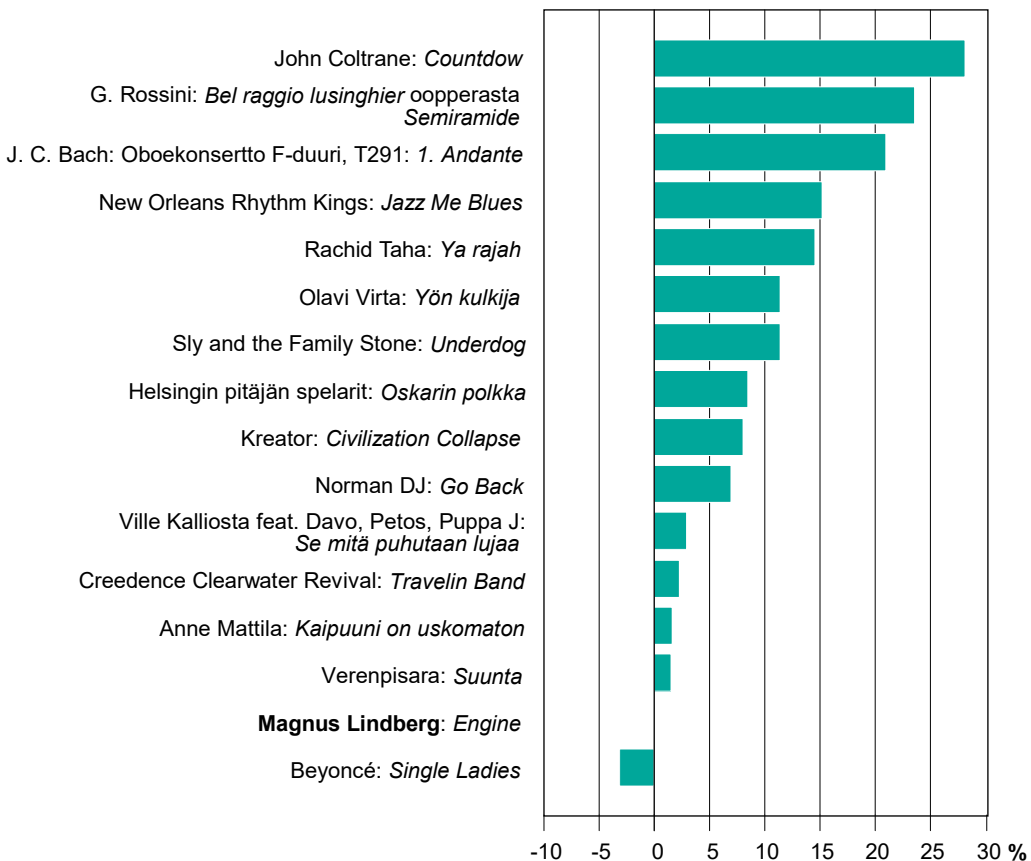
13. Norman DJ: Go Back (mahtavaa 19 %, N = 2 083)

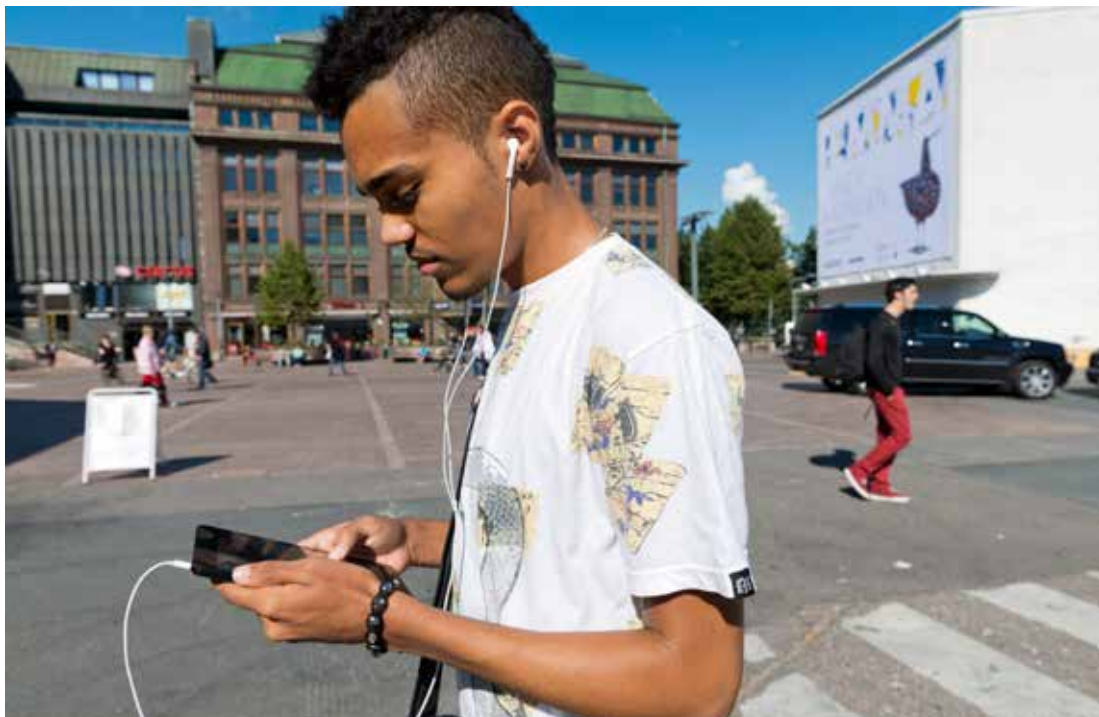
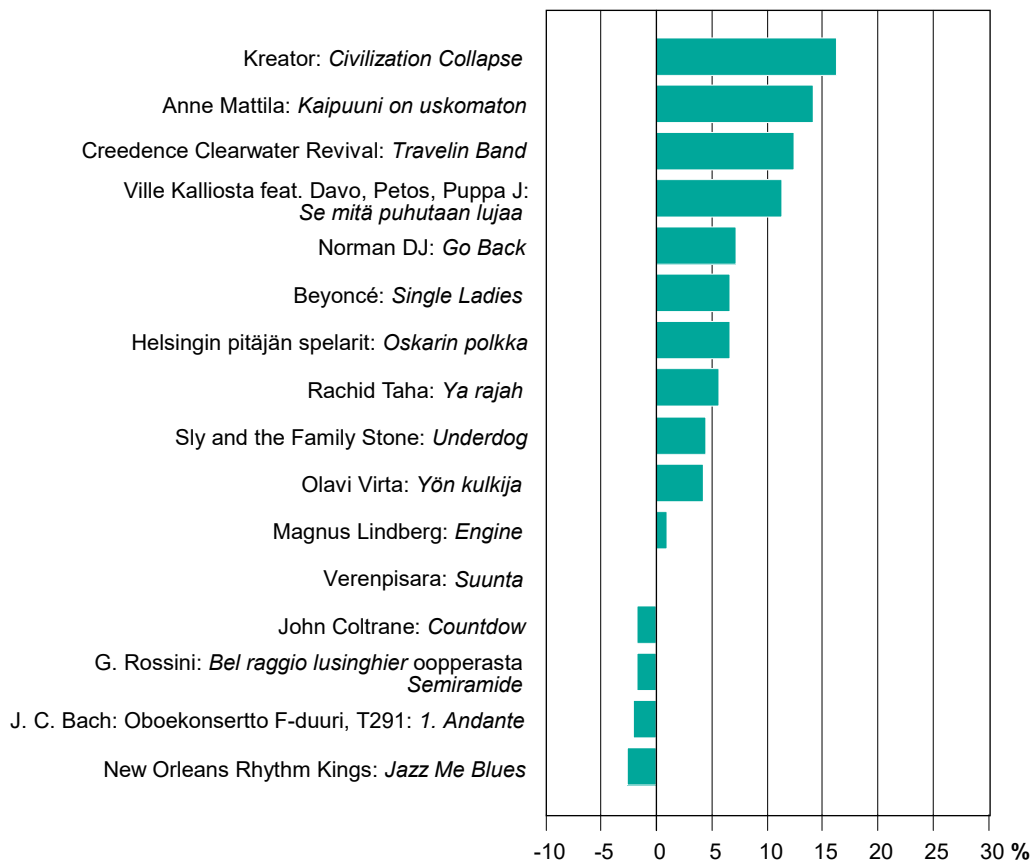
14. New Orleans Rhythm Kings: Jazz Me Blues (mahtavaa 46 %, N = 5 011)

15. Magnus Lindberg: Engine (mahtavaa 19 %, N = 2 066)

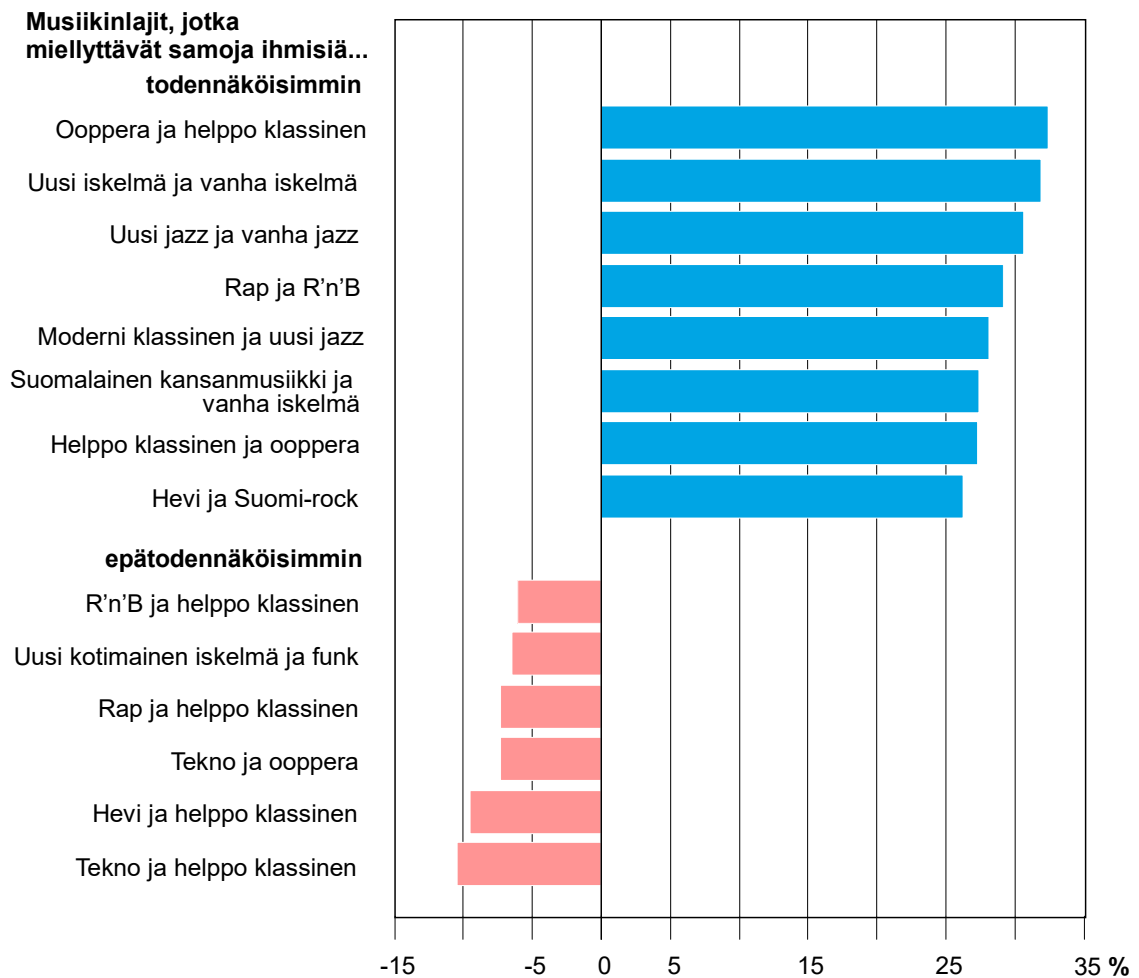
16. Verenpisara: Suunta (mahtavaa 29 %, N = 3 083)

Nykyään mielimusiikki kulkee kätevästi mukana kaikkialle. Tämä nuorukainen kuunteli Michael Jacksonia Lasipalatsin aukiolla syyskesällä 2013. Helsingin kaupunginmuseo/Sakari Kiuru

LIITE 7

Musiikinlajimieltymysten keskinäiset yhteydet makuprofiilien perusteella

TIEDUSTELUT

Vesa Keskinen, p. 09 3103 6296
Jere Jäppinen, p. 09 3103 6505
etunimi.sukunimi@hel.fi

KUVIOT JA TAITTO

Pirjo Lindfors

KANSI

Tarja Sundström-Alku

KANSIKUVAT

Etukansi
Hakasalmen huvilan Musiikkia!-
näyttelyn musiikkimakutestin saattoi
tehdä kosketusnäytöllä, jota koristi
vanhan putkiradion kuva.
Testin ohjelmointi: Mainiotech
Visuaalinen ilme: Mia Kivinen

Takakansi
Tarja Sundström-Alku

JULKAISIJA

Helsingin kaupunki, kaupunginkanslia,
kaupunkitutkimus ja -tilastot
PL 5500 (Siltasaarekatu 18-20 A)
00099 Helsingin kaupunki

PUHELIN

09 3101 612

INTERNET

WWW.HEL.FI/KAUPUNKITIETO